

ELŐFIZETÉS

HÍRLEVÉL:

Egy évre 24 hónapra.
Egy hónapra 2 hónapra.

HÍRLEVÉL:

Egy évre 24 hónapra.
Egy hónapra 2 hónapra.

HÍRLEVÉL:

4-hasabos péld. sor egyszer 20-25,
minden következőnél 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Főszerkesztő:
Stauber József.

Péntek, november 12.

Ujra meghiusult az olaszok nagy erejű támadása Görznél. (Beszorítjuk a szerbeket a Szandzsákba.)

Budapest, november 11. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Czartoryskától nyugatra az oroszok egy támadását vertük vissza. Rafalowskától nyugatra az osztrák-magyar csapatok német ütegek tüzelésének támogatása mellett az ellenséget a Styrhez vetették vissza. Itt hét tisztet, kétszáz főnyi legénységet fogtunk el és nyolc géppuskát zsákmányoltunk. Egyéb ujság nincs.

Olasz hadszíntér:

Az olaszok megújították Görz elfoglalására irányuló erőfeszítéseiket. A harmadik Isonzó-ütközt követő szünet ideje alatt tartalékokat állítottak be a harcra és újabb csapatokat vontak össze a görzi szakaszon. Tegnap több órán át tartó heves tüzérségi előkészítés után a Piavától Monte-dei-sai-Buslig terjedő eresz harcra nagy haderejű olasz csapatok támadásba kezdtek. A bátor védelmezők újra részben tüzeléssel, részben kézi tusában az összes támadásokat az ellenség legsúlyosabb veszteséggel közt verték vissza. Az olaszok támadó kedve az estére ki-tört viharban erre a napra végleg lelohadt.

Délkeleti hadszíntér:

Trebinjétől keletre a montenegróiak egy erős támadását visszavertük. Az ellenség nagy veszteségeket szenvedett.

Uzicétől délre előnyomuló osztrák-magyar csapatok tegnap Nova város irányában az ut felét megtették. Ivánjicától északkeletre az ellenséget a Ceremno nyergen levő több állásából vetették ki. Kövess tábornok német hadosztályal a szerbeket a Stolovi-Pianina területen szorítja vissza. Odább keletre cs. és kir. csapatok harcra erőszakolták ki a Hrna-jela és Pogled hegyekre vezető utakat. Trstenikban ezer szerbet fogtunk el. Vrnjacka-Banjában, Trsteniktől délnyugatra a szerbek egy tábori kórházat, amelyben egyezer sebesült és tiszt volt, egy orvossal hagytak vissza. Gallwitz tábornok hadserege Brustól északkeletre és Jastrebov hegyre dél lábánál harcol. A bolgár csapatok Alexinaonál átkelnek a Moraván. Eöfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Üldözik a németek a szerbe- ket az egész fronton.

Atlépték a bolgárok a Moravát.

Berlin, november 11. (Hivatalos.)
A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonal több helyén tüzérségi harc, valamint élénk akna- és kézi-gránát tevékenység volt. Egy angol légi jármű Bapaumetől északnyugatra kénytelen volt leszállni. Bennülőket elfogtak.

Keleti hadszíntér:

Hindenburg tábornagy hadcsoportja.

Kalmernél (Rigától nyugatra) tegnap visszavertünk három támadást, amelyet orosz hajók tüzelése támo-

gatott. Az új folyamán csapatainkat, tervszerűen és anélkül, hogy az ellenség ebben megzavart volna, visszavontuk a Schlóktól nyugatra és délnyugatra elterülő erdős terepről, amely az utóbbi napok esőzése folytán mocsárrá változott. Barsemondónál (Rigától délkeletre) egy ellenséges támadás tüzünk miatt nem került kivételre. Kisebb ellen-támadásunkkal több mint száz oroszot elfogtunk.

Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja.

A helyzet változatlan.

Linsingen tábornok hadcsoportja.

Osztrák-magyar csapatok német tüzérség támogatása mellett kiverték az oroszokat a Kosciuchnowkától (a Kovel-sarmi vasutvonalától északra),

valamint az ahhoz délre csatlakozó állásaikból. Hét tisztet, több mint kétszáz főnyi legénységet fogtunk el és nyolc géppuskát zsákmányoltunk. A vasutvonalától délre az oroszok támadásai meghiusultak.

Balkán hadszíntér:

Szerbek üldözése a nyugati Moravától délre emelkedő hegységekben jól haladt előre. Több mint negy-ezer szerbet elfogtunk.

Bojadjeff tábornok hadserege több helyen átlépte a Moravát. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

LEGÚJABB.

Érkezett éjjel 3 órakor

London. A Times jelenti november 8-iki kelettel: A szerb hadsereg főhadiszállását a Novibazártól északnyugatra eső Baskába helyezték át.

Páris. A sajtó, amely még néhány nap előtt Szerbia helyzetét kedvezőnek jelezte, ma Nis, Krajevo és Kruševac eleste után megerősíti, hogy a szerb ellenállás vége tele közeleg. Itteni katonai irok fejtegetése szerint az osztrák-magyar csapatok megerkezése Ivainicába. Kövess tábornok hadseregének nagy előrehaladása, Krajevótól délre a szerb főszereg utolsó visszavonulási vonalát Montenegró tele elvágta. Most már csak a mitrovicai út van nyitva az Albániába való menekülésre. A Matin kijelentette, hogy a beigrád-nisi vasuti vonalnak a központi hatalmak által való birtokba vétele az osztrák-magyar-német vezérkarok további terveinek keresztülvitelét lehetővé fogja tenni. Az Information írja: Lépésről-lépésre biztosítják maguknak az osztrák-magyar, német és bolgár seregek egész Szerbia birtokát, ahol a szerb haderőknek csak gyenge ellenállására találtak, amelyet szétszórtnak, elnyomnak. Csak a szövetségesek erős csapatösszegeinek közbeiepeése változtathatja meg a komoly helyzetet.

Budapest. A Budapesti Tudósító jelenti: A hivatalos lap legközelebbi száma kilenc államtitkárnak való ki-nevezését fogja publikálni. Az államtitkárok Tóry Gusztáv, Vertessy Géza, Ottayk Iván, Papp Elek, Jeszenszky Sándor, Kazy József báró, Bartoky József, Karatson Lajos és Nemethy Károly, tehát azok az államtitkárok, akik legalább öt éve vannak már ebben a rangosztályban.

Aradmegye virilisei.

(Az 1916. évre érvényes névjegyzék.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 11.

Az Aradi Közlöny mai számban közzétették az első részét annak a névsornak, amelyet Aradmegye bíráló választmányja most állított össze a törvényhatósági bizottság virilisei joga tárgyáról. A megyei virilisek folytatásos névsora a következő:

Lagifia Gantner János Újszentanna 368 39 korona, Szalay Imre Pankota 842 88 korona, Kugler György Szentmárton 812 31 korona, Mandl Mihály Újszentanna 807 97 korona, Arnold Nándor Újszentanna 807 97 korona, ifjú Szigmeth János Németspereg 806 68 korona, Strifler György Elek 789 22 korona, ifjú Eliás Adolf Ópécska 786 54 korona, Barna Lajos Pankota 781 88 korona, Zsiros Pál Békésbánya 747 87 korona, Friedmann Gyula Szemlak 739 34 korona, Novák Aurél dr. Ópécska 737 30 korona, Roth Jakab Szemlak 734 92 korona, Iby Ferenc Cségházi 731 87 korona, Szida György Budapest 725 57 korona, Hammer György Elek 724 18 korona, Steiner Vilmos Arad 723 07 korona, Garlein Mihály Borosjenő 721 80 korona, Fekete Ignác Borosjenő 696 20 korona, Novák István Ópécska 689 62 korona, Ojtos József aszerep Magyarpécska 683 25 korona, Eliás Izidor Magyarpécska 683 23 korona, Jakabffy István Somoskeszi 677 66 korona, Jakabffy Tibor Somoskeszi 677 66 korona, Wittmann Miksa Elek 676 71 korona, Gantner Károly Újszentanna 673 69 korona, Sebestyén József dr. Borosjenő 673 02 korona, Senk Ferenc Magyarpécska 672 14 korona, Palkó László Pankota 670 03 korona, Csukay Gyula Kisjenő 669 41 korona, László Zoltán dr. Kisjenő 662 50 korona, Bolza Alfonz gróf Gyula 661 45 korona, Acs János Megyesbodzás 655 30 korona, Kovács Emil vendégfő Nagyhalom 632 61 korona, Kádár József kereskedő Barza 628 43 korona, Nay Adolf Apáti 621 28 korona, Lelik János Magyarpécska 620 42 korona, Ackermann István Újszentanna 620 06 korona, Wolt Zsigmond Doroszlófalva 619 12 korona, Pless Géza vendégfő Borosjenő 617 63 korona, Kelecsányi Ferenc gyógyszerész Medyesevzháza 607 50 korona, Boros Béni dr. Arad 606 96 korona, Holló Adám dr. plébános Szentmárton 606 72 korona, Szabó Béla igazgató Újszentanna 605 46 korona, Bernstein Manó Borosbánya 603 14 korona, Hammer Mihály Elek 598 96 korona, Avramescu Vazul dr. ügyvéd Mária-ráda 597 16 korona, Zsulán János Seprős 595 20 korona, Szelezsán Demeter Seprős 595 20 korona, Wittmann Mihály Elek 594 76 korona, Katona József Magyarpécska 594 16 korona, ifjú Gantner Antal Újszentanna 593 80 korona, Gaal Jenő dr. Budapest 586 78 korona, Huzsányi Márton Magyarpécska 583 84 korona, Zielbauer Adám Elek 586 12 korona, Klemm György Elek 582 99 korona, Kera János Borosjenő 579 80 korona, Sztan Tódor Ócsa 577 96 korona, Kralovszky Kálmán Seprős 576 55 korona, Werner Miksa Szentpál 576 10 korona, Grozda Aurél dr. ügyvéd Körösbökény 575 45 korona, Nagy János Magyarpécska 574 95 korona, Sármezey Árpád Széplápa 574 81 korona, Siklován Sáva Ópécska 569 95 korona, Memetye Tivadar Kisjenő 566 87 korona, Ursz Pász Kürtös 562 06 korona, Kelemen György Magyarpécska 561 22 korona, id. Kriszta János Székudvar 561 15 korona, Weisz Lipót Szinte 557 20 korona, Makai Ferenc Simonyfalva 551 06 korona, Sós Ferenc Zsigmondháza 544 24 korona, Donáth János Magyarpécska 541 90 korona, Katona Mihály Magyarpécska 540 24 korona, ifjú Vertács Akony István Ópécska 538 83 korona, Kiss János Borosjenő 538 75 korona, Weiszberger Mór Honfő 536 90 korona, Kabdebó Antal szolgabíró Mária-ráda 534 02 korona, Kabdebó János Arad 534 01 korona, Momák Flóris jegyző Ópécska 533 81 korona, Hollák Artúr Aestelva 530 15 korona, Mózes Tódor Kovácsi 528 88 korona, Wittenberger Mór kereskedő Kovácsi 526 63 korona, B.

Bartók Mihály Szemlak 526 28 korona, ifjú Bartók István Magyarpécska 525 29 korona, Juhász Antal kereskedő Selénd 523 69 korona, Kaufman Mór kereskedő Györök 519 50 korona, Weisz Adolf kereskedő Felőt 518 34 korona, Mester István Magyarpécska 512 07 korona, Wertán Ernő Garba 510 30 korona, Wertán Emil Garba 510 30 korona, Bartók Henrik Szemlak 507 95 korona, Katona Márton Magyarpécska 507 20 korona, Hirsch István Kisjenő 506 38 korona, Mladin Rómeusz lelkész Ottlaka 506 23 korona, Szántav Béla Arad 504 79 korona, Dénes Jakab dr. ügyvéd Körösbökény 503 62 korona, Szondy Géza lelkész Kispereg 500 88 korona, Junk Jusztin lelkész Ottlaka 498 48 korona, Momák Dóme dr. ügyvéd Arad 498 34 korona, Paltay Andor bérő Apáti 493 — korona, Gavrilovits István Ópécska 492 98 korona, ifjú Fritz János Németspereg 492 44 tillér, Dén Illés Kürtös 490 01 korona, Anna Pál lelkész Felőt 489 98 korona, Szilberreisz Simon Újszentanna 489 87 korona, Levkueza István lelkész Felebsimánd 488 78 korona, Roxin János gyógyszerész Ópécska 488 40 korona, Gross Arkusz kereskedő Szemlak 488 29 korona, Kiss Mihály Arad 487 20 korona, Urbán Iván báró Arad 486 19 korona, Weisz Mór Székudvar 483 96 korona, Tamás János Világos 483 60 korona, Janik József Magyarpécska 482 78 korona, Ponta Steva Móra Ópécska 481 60 korona, Teifert Ferenc plébános Világos 480 02 korona, Kovács András Magyarpécska 478 25 korona, Igrisan Ádám 477 11 korona, Csomós Péter Csermő 473 46 korona, Taussig Dávid kereskedő Arad 472 66 korona, Havas Adolf Honfő 472 02 korona, Mátvás József szűrszabó Körösbökény 470 65 korona, Dulfek Kálmán kereskedő Pankota 467 44 korona, Jurik István Magyarpécska 463 91 korona, Tamásán Lívius dr. ügyvéd Arad 466 14 korona, Reuch Hubert Óháza 462 99 korona, Moller Simon Ottlaka 462 55 korona, Tyeretrán Fónia Ópécska 461 96 korona, Jakabffy Gyula főszolgabíró Elek 461 50 korona, Emeneth Jakab Újszentanna 461 20 korona, Isztia György Szemlak 459 79 korona, Szeifert Antal Újszentanna 459 64 korona, Gni Péter Apáti 459 korona, Lusztig Antal Szentmárton 458 94 korona, Mladin György Székudvar 456 67 korona, Krupp József közjegyző Magyarpécska 455 48 korona, Pózmayer Frigyes Szentmárton 455 17 korona, Lengyel Sándor Pankota 454 85 korona, Csernovics Diodor dr. járásiigazgató Arad 453 96 korona, Marossy Lajos Szemlak 453 50 korona, Turik György lelkész Ottlaka 453 28 korona, Szóke János Simonyfalva 452 86 korona, Ortutay Lajos Arad 452 21 korona, Reisz György Elek 451 77 korona, Korek Kálmán Köved 451 32 korona, Lelik Imre Magyarpécska 450 26 korona, Róh Samu kereskedő Szemlak 449 88 korona, Falkusán Tivadar Szinte 446 70 korona, Kelemen Gábor Magyarpécska 444 78 korona, Steiner Andor Székudvar 444 75 korona, Kelemen András Magyarpécska 443 09 korona, Spech István Seprős 440 74 korona, Kelemen Pál Magyarpécska 436 52 korona, Tamásán János Ópécska 436 16 korona, Remenyik László Arad 434 97 korona, Drágán Gábor Ottlaka 434 47 korona, Rosenzweig Simon vendégfő Nagyhalom 429 50 korona, Petkovics György Nagypél 429 08 korona, Weiszberger Pál Mária-ráda 426 95 korona, Gyura Mitru Körösbökény 426 76 korona, Mócs János Körösbökény 426 50 korona, Klein Manó kereskedő Világos 425 53 korona, Tamásán Eftrem Ópécska 425 18 korona, Kráitz Lajos dr. ügyvéd Arad 423 24 korona, Kohn Mór kereskedő Somoskesz 422 65 korona, Szeverényi György Medyesevzháza 419 35 korona, Scherer Viktor Újszentanna 418 49 korona, Fekete Gyula kereskedő Pankota 418 16 korona, Ament Antal Elek 417 53 korona, Steiner Béla Szentmárton 416 70 korona, Scherer Konrad malomtulajdonos Ópécska 416 68 korona, Kelemen János Magyarpécska 415 10 korona, Niklausz Antal Újszentanna 414 57 korona, Bálics Péter vendégfő Mária-ráda 413 46 korona, Beamter Odón Pankota 413 43 korona, Eisenbeil József Szentmárton 412 04 korona, Igrisan Trifon Ópécska 411 76 korona, Szilberreisz Jakab Újszentanna 411 29 korona, Eisenbeil Károly Szentmárton 411 korona, Szilágyi Sándor Ko-

vászi 409 12 korona, Nikolai Szilárd 405 40 korona, Weisz Sándor kereskedő Alsóbarskony 404 56 korona, Ackermann József Újszentanna 400 17 korona, id. Ursz Illés Kürtös 396 61 korona.

Póttagok: Beles János közjegyző Kisjenő 396 korona, Lelik Márton Magyarpécska 395 17 korona, Sáfán Emil kereskedő Györök 394 11 korona, Pocsart Ferenc Körösbökény 393 74 korona, Kloss József Györök 393 52 korona, Mandl Antal Újszentanna 393 16 korona, Hammer György Elek 392 38 korona, Kohn László Zsigmondháza 391 80 korona, Pula Avram Ópécska 391 01 korona, ifjú Kiss Mátyás Magyarpécska 390 85 korona, Kaufmann Jakab kereskedő Györök 388 09 korona, Barsos András Magyarpécska 387 39 korona, Weisz József Pankota 386 98 korona, Tóth István Magyarpécska 386 62 korona, Siuger Antal Elek 380 76 korona.

Sztratégiai nyugalom az orosz fronton.

(Készülődés a tavaszi offenzívára.)

Tudósítás.

Pétervár, november 11.

Tavasszal orosz offenzíva lesz.

Pétervár. Sunsky ezredes a „Birsevija Vjedomosztij”-ban kijelenti, hogy az orosz fronton beállt már a sztratégiai nyugalom. Ugy az északi, mint a déli szárnyon folyó orosz támadások frontjavítási céllal bírnak, ezektől tehát nagyobb eredményeket várni nem szabad. A mérleg az, hogy az oroszok megállították a németek előnyomulását, megtartották több fontos pozíciójukat, Rigát, Dünaburgot, Volhyniát és Besszarábiát. Hindenburg, Linsingen és Bothmer abbahagyták támadásukat és a német, osztrák-magyar hadsereg a téli háborúra való nagy előkészületekkel foglalkozik. Az ősz további része a nyugalom és előkészítés ideje lesz. A telet az ellenség támadási tervjék kitőlteni, melyet az eddiginél lényegesen erősebb orosz sereg fog védeni. A tavasz meghozza az orosz ellenoffenzívát, melynek el kell döntenie az orosz hadjárat sorsát.

Ki megy, ki marad?

Bern. A Temps az orosz kormányválságról folyton változó információkkal szemben kijelenti, hogy minden eddigi találgatás téves. Goremykin egészen bírja a cári bizalmát, aki meg van arról győződve, hogy ez nagyobb belpolitikai háborgások nélkül átviszi az országot a világháború megpróbáltatásain, ellenben okvetlenül távozik: Krivoszin és Bark pénzügyminiszter, akinek nem tudják megbocsátani, hogy utolsó londoni látogatásáról üres kézzel tért haza. Sőt valószínű, hogy Szasszonov is megmarad.

Pogromot óhajtat az igazi orosz.

Pétervár. A Riess írja: Az igazi orosz férfiak meg vannak győződve arról, hogy közeledek az az időpont, amikor a pogromok ismét megkezdhetők lesznek.

— Kongresszust akarunk november végén, — írja a lap. — a melyen mindenről tanácskozni akarunk, miután nem szabad mindent megírni. Javaslatot is akarunk tenni a kongresszuson arra nézve, hogy a dumát oszlassák fel, — felítve, hogy akkor még nem oszlatnák fel, — állást kell foglalnunk a városok közigazgatása ellen, szigorú ellenőrzést kell követelnünk a zemszivókkal szemben. Hirt kell adnunk arról, hogy a zsidók és az intelligencia forradalmat akar előkészíteni és hogy úgy, mint Franciaországban törvényeket kívánnak kibocsátani a nép kifosztására,

Szerbia déli részét meg akarja menteni az entente.

(Monasztirt teladják a szerbek. — Halálra szánt hadsereg. — Partraszállási kísérletek Kavallánál.)

Távirati tudósítás.

Lugano—Szófia—Athén, nov. 11.

Szerbek üldözése a Morava-völgyben.
(Nagy hadizsákmány a bolgárok kezén.)

Szófia, november 11. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti: Hadseregeink folytatták a megvert ellenség üldözését a Morava partján. Naponta újabb zsákmányokat találtunk az általunk megszállott Morava-völgy városában és a vasut mentén, mely újabb trofeumok: négy gyorstüzelő tásack, nyolc gyorstüzelő ágyú hozzátartozó löszerekkel teli kocsikkal, néhány gépfegyver hozzátartozó lovakkal, négy súlyos és öt könnyű, teljesen új fényező. Nyolcszáz foglyot ejtettünk. Alexina melletti vasúti vonalon négyszáz kocsit és újabban Gördelicánál, (mintegy tizenöt kilométernyire Leskováctól déli irányban) újabb tíz lokomotívot és négyszázegy kocsit találtunk, amelyek közül ötven különböző anyaggal volt megrakva. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Készülnek a halálra a szerbek.

Lugano. Magrini táviratozza Monasztirból: Monastir város parancsnoka, Vasics ezredes a következőket jelentette: Csapatunk a legvégsőkig harcoltunk, de példánk a történelemben a jövő nemzedékek előtt tündökölni fog.

Szerbiát elveszítettnek tartja az entente.

Amsterdam. Szalonikiből jelentik: Sarrail főparancsnok visszatért Szalonikba. Szerbia legnagyobb részét elveszítettnek tartják, de remélik, hogy déli részét a franciák és angolok segítségével megmenhethetik.

Nem Szerbia miatt aggódik Anglia.

Kopenhága. Holten Nielsen alezredes írja a Politikában: Az entente a központi hatalmak erőteljes szerbiai offenzívája példátlanul meglepte. Kétségtelen, hogy a központi hatalmaknak ez a meglepetés volt is a céljuk. Most már késő itt a bánat, mert Németország és Ausztria-Magyarország Szerbiának a Duna mentén levő részei és az egész bolgrád—ni—piroti-vasúti vonal elfoglalása folytán céljukat, hogy Bulgáriát és Törökországot mindennemű hadiszerezzel elláthassák, teljes mértékben elérték. E tényeket ma már mindenkinek tudomásul kell venni.

Sőt ma már a holnappal kell foglalkozni, amely feltétlenül megfogja hozni a világháború kiszámíthatatlan fontosságú eseményeit, a központi hatalmak és szövetségeseik támadását Egyiptom és talán India ellen is. Egészen komolyan látszik az a terv, hogy Szerbiának rövidesen bekövetkező leküzdése után két, sőt három millió török és bolgár katonát nemcsak a németek keleti terveinek keresztülvitelére, hanem a központi hatalmak oroszországi és franciaországi frontjainak megerősítésére is fel fognak használni.

Az entente tehát ugyancsak nehéz a helyzete és nagy gondot okoz vesztőinek az a

kérdés, hogyan lehetne ellenfeleiknek ezeket a terveit megakadályozni. Eddig nem találtak választ és kétségtelen, hogy most érkezünk meg a nagy fordulóhoz, amely döntő befolyást fog gyakorolni a világháború kimenetelére.

Összecsukódik a harapófogó feje.

Budapest. Sajtóhadiszállásról jelentik: Az egyik Morava-ártól a másik Morava-áig terjedő zárt fronton igen élénk tevékenységet fejtettek ki a szövetséges csapatok az elmúlt négyvennyolc órában. Kövess hadserege, miután napokig kisebb harcokat vívott a hegyek között, kiküzdötte az Ivanicát uraló hegyen való átjutást és visszavetette a szerb jobbszárnyat Kaona felé. Amidőn átlépték Csacsaknál a nyugati Moravát, az ellenségnek tal kellett adnia a Kaonától Csacsakon át a Jajica-Planináig húzódó vonalát is. Nem sok időbe került, hogy csapataink elfoglalták Ivanicát is, továbbá csakhamar a német csapatok kezébe kerültek azok az utak, amelyek Kralljéből Kaonába visznek.

A szerbek, akiknek új állásában mind a két szárnya erősen fenyegetve volt, kénytelenek voltak a klenigrád—vijenac—erbi, valamint a vrh—rudineji és lastrobáci állásaikat feladni. Azonkívül tarthatalanul vált a szerbekre nézve az az előállítás is, amelyet a kaona—kralljévi út mentén még tartottak.

Amidőn a bolgárok átjutottak a keleti Moraván, Leskovác ellen masíroztak, ugyanakkor, amidőn Gallwitz hadseregének kruseváci oszlopai dél felé előretörve, hátba fenyegették az ellenséget. A szerbek jobbnak látták a ketős veszedelem elől visszavonulni, mielőtt a harapófogó összecsukódott volna. Ilyen körülmények között Alexina magától jutott a bolgárok birtokába. Most már a bolgárok abban a helyzetben vannak, hogy Gallwitznak dél felé irányuló előrenyomulását a maguk részéről kelet felől támogatják. Centrumunkban a szárnyak vállalkozásának sikeréig lassabb volt az előrehaladás. Az időt az átkelések biztosítására, valamint a hegyekben szétosztott hájóslopok összegyűjtésére és az utánpótlás és a trón rendszerezésére fordították.

Krisztiania. Athénen át Párisból érkező jelentések szerint a németek jobbszárnya a szerb visszavonulást erősen fenyegeti. A szerbeknek már csak az Ibar völgyén való visszavonulás utja áll rendelkezésre. Ez a visszavonulás azonban a keleténél lassabb módon történik, minthogy a szerbek túl sok időt fordítanak hadi-és élelmiszereik megsemmisítésére, nehogy ezek az ellenség kezére kerüljenek. A görögöknek Szalonikiben most 60.000 főnyi csapataik állnak, melyek élmezőnye a görög kormány-nak a keleténél is nagyobb nehézségeket okoz, mert a szalonikii kikötőt egészen az angol hadihajók foglalták le, a szalonikii öböl többi részein pedig rendkívül veszedelmes a hajózás, mivel az teljesen alá van aknázva.

Tagadják a franciák balkáni vereségüket.

Kopenhága. A „Le Journal”-nak jelentik Szalonikiből: Azok a hírek, melyek szerint a franciák a Balkánon a bolgárokkal igen nagy csatákat vívtak volna, minden alapot nélkülöznek. A francia csapatok ez idő szerint tisztán védelmi harcot folytatnak, a bolgároknak pedig semmi okuk sincs arra, hogy a franciák ellen nagymérvű támadó hadjáratot folytassanak.

nak, legalább mindaddig nem, amíg a szerbekkel teljesen nem végeztek.

A görög-bolgár egyezség.

Lugano. Az Idea Nazionale diplomáciai torrásból arról értesül, hogy a görög-bolgár egyezség már létre is jött. A szerződés Bulgária részéről katonai segítséget biztosít Görögország albániai politikája számára. A Szalonikiban partraszállt entente-csapatokat, mint nem kívánatos vendégeket tekintik.

Görögország egyetlen utja.

Bern. Amsterdami távirat szerint az amsterdami görög főkonzul a következő nyilatkozatot tette:

— Ha Anglia fenn akarja Görögországgal tartani barátságos viszonyát, úgy óvakodjék attól, hogy a görög belpolitikai viszálykodásokat akarja kibaszni. A belső ellentétek legkevésbé sem befolyásolják azt az általános meggyőződést, hogy Görögországnak egyáltalán nem érdeke az intervenció. Az egyetlen út előtte: fegyveres semlegességének fenntartása mellett, őszinte jóindulattal viseltetni a négyesszövetség iránt.

Bern. A római „Tribuna” szerint azért támadt a görög kabinetválság, mert Venizelosz és pártja mindenáron a lesterelést követelték. E mellett példátlanul idegessé tette a görög közhangulatot Bulgária győzedelmes előnyomulása. Hetek óta már puszkaporos a görög politikai körök levegője s ha minden párt egyesítésével terveztek is volna heterogén kormányt, az sem biztos volna megszerelni a görög nemzet bizalmát. Ma már körülbelül bizonyos, hogy Görögország lesterelése az általános választás kérdésével junktimba van állítva. Ha választás lesz, akkor egyben demobilizálnak is, mert a mozgósítás közben elrendelt választások miatt könnyen tereddalom támadhatna Görögországban.

Angol és francia hajók Kavallánál.

Athén. Görög hivatalos jelentés szerint angol és francia hajók érkeztek Kavallához, melyek csapatok partraszállását készítik elő. A deagacsi partraszállás előtt, úgy látszik, itteni tervüket akarják megvalósítani.

A halál félszigete.

Bern. A Bund szalonikii tudósítója írja: „A partraszállított francia csapatok látszólag elég jó hangulatban vannak. Számosan kijelentették, hogy igen boldogok, hogy elhagyhatták végre a halál félszigetét. Így nevezik a franciák a Gallipoli-félsziget vérről itatott talaját.”

Az olaszok a Balkánra készülnek.

Róma. A Tribuna jelenti: Ha igaz az, hogy Albániára vonatkozólag Görögország és Bulgária megegyeztek, ez esetben még Giolitti pártja is követeli, hogy Olaszország haladéktalanul avatkozzék a háborúba a legalább 250—300.000 főnyi sereggel, félmillióra emelve az entente csapatok számát, kezdje meg az offenzívát.

Ratkó Dimitriev bizik a bolgároknak.

Pétervár. A Novoje Vremia beszélgetést folytatott Ratko Dimitriev tábornokkal, aki ez idő szerint Pétervárott tartózkodik és amíg a bolgárok elleni támadás teljesen elő nincs készítve, az új hadsereg vezetését nem veszi át. Ő azt hiszi, hogy az orosz hadseregnek bolgár földön való megjelenése hatással lesz.

Ha nem is reméli, hogy a bolgárok semmi ellenállást nem tanúsítanak, de azt hiszi, hogy egész más kedvvel mennek ellenük, mint a szerbek ellen. Ha az oroszok bolgár fölön lesznek a cár nevében felhívást intéztek a bolgár néphez, akkor hajlandó lesz élükre állani azoknak a bolgároknak, akik a németeket ki akarják űzni a bolgár hazából. A lipcsei csata megismétlődését reméli, amikor a szászok, otthagya a franciák sorsát, ellenük fordították fegyvereiket.

Szavazhatnak-e a katonák a városatyá választásoknál?

(Választási elnökök értekezlete. — Polgár-e a katona a háborúban?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 11.

Erdekes probléma megoldásával foglalkoznak most a holnapután lefolyó aradi városatyá választások elnökei. Mivel a választók közül sokan katonai szolgálatot teljesítenek, a választási elnökök ezzel a kérdéssel fordultak Angel István dr. városi főjegyzőhöz, mint a községi választási ügyek referenséhez, hogy az ideiglenes katonai szolgálatot teljesítő választók szavazhatnak-e, vagy nem.

Az új választási törvény, amely tudvalevőleg a szélesebb néprétegeket is bevonta az alkotmány sémájába, erre a választásra még nem bír érvénnyel. A törvényhozás nevében kimondotta ez év tavaszán, hogy az 1915-ben lefolyó időközi választásokra az a törvény még nem érvényes. A főjegyző kijelentette, hogy ő nem adhat tanácsot e fontos és komplikált kérdésben, s leghelyesebb, ha a választási elnökök a választás előtt tanácskoznak és egyöntetű megállapodásra jutnak. A főjegyző kijelentette még, hogy a törvény szerint a most folyó választások az 1914. évi érvénnyel bíró országgyűlési választások alapján történnek. Az a törvény, amelynek alapján ezek a választói névjegyzékek készültek, nem tesz különbséget katona és polgár között, hanem csak azt mondja: szavazhat mindaz, akinek neve a választókban benne van.

Mint hogy azonban nem lehet szavazni a mostani aradi választásokon, az 1913. évi XIV. t. c. életbe lépett s ez már különbséget tesz katona és polgár között, ennek 18 §-át kell mérlegelés tárgyává tenni. Ez a szakasz így szól:

A választói jogosultsággal összeférhetetlen községi szolgálat miatt ki van véve a választásra jogosultak közül:

1. A fegyveres erőnek és a csendőrségnek állandó, vagy ideiglenes tényleges szolgálatban álló tisztje, katonai lakásza, rangoztatályba nem sorozott havidíjasa és a logényságtagja, ideértve az ideiglenesen szabadságoltakat is.

nem érve azonban ide a fegyveres erő ama tagját, aki törvényszabta kötelezettsége szerint fegyver- (szolgálati) gyakorlatot teljesít s e végből áll a meghatározott időn belül tényleges szolgálatban.

Mikor a törvényt hozták, úgy látszik, senki sem gondolt háborúra és annak intézkedési csak béke idejéről szólnak.

Fontos és nem könnyű kérdés tisztázása vár tehát a választási elnökökre és ők mindenesetre helyesen cselekednének, ha széleskörű jogászai megvitatás tárgyává teszik az

ügyet, nehogy esetleges hibák miatt az egész választás megsemmisíthetők. Érdemes volna az ügyvédi kamara egész vezetősége elé vinni a problémát.

Velence bombázása.

(Az olasz repülők tevékenysége.)

Újirati tudósítás.

Budapest, november 11.

A sajtóhadiszállásról jelentik a haditudósítók:

Egyike azoknak a repülőknak, a kik Triest bombázására a Velence elleni támadással válaszoltak, a légi bombázás részleteiről a következőket mondja el:

— Este tíz óra táján szálltunk fel hidroplánunkon. A repülőteremtől Velencéig mintegy 110–120 kilométer az út és rendszeren öt-negyed óra hosszat tart. Október 24-én este, hanem is különösen, de legalább is eléggé kedvező volt az idő a repülésre. Isztria nyugati csúcsáig az iránytűvel tájékozódtam, itt egy sűrű ködrétegen kellett áthalatnunk és negyedtizenkettőkor megérkeztünk Velence fölé.

A ködben és a sötétben csak nehezen lehetett a város körvonalaát felismerni. Azonban jól láttam a Lidóra vezető utat és a ködben a lagunák keskeny szalagjai villantak át. Hídjáratokat is láttam és később egy fehér sáv tűnt fel: a Márkus-torony. Egyes házakat nem ismerhettünk fel, azonban amit láttunk, az elég volt ahhoz, hogy a bombavetésnél tájékozódhassunk.

Egy nagyobb és öt kisebb gyújtóbombát dobtunk le az arzerátra, a villamostelepre és más épületekre. Mikor az első bomba lehullott, működésbe lépett a Treporti-erőd nagy fény-szórója. Az olaszok olyan reflektorokat használnak, amelyek különböző pontokon vannak elosztva és fényerősségük rendkívül nagy. Az olaszok rendkívül hevesen tüzeltek ránk, de eredmény nélkül. Alig hallottuk a srappeljeik robbanását.

Negyed óra hosszat manőveroztunk a város fölött. A pilótának megjelöltem a szükséges pontokat és ő lehívította a bombákat.

Utaközben több osztrák-magyar repülővel találkoztunk, akik szintén bombákat dobtak le.

Bombázásunk hatását ott a helyszínen megfigyelhettük. Néhány másodperccel a bombák robbanása után kánok szálltak és mikor Velencét elhagyva, újra az Adriá felé fordultunk, még távolról láttuk a több helyen égő város vörös foltjait.

Az olasz repülők tevékenységéről a következőket mondta a repülőtiest:

— Az olasz repülők nagyon ügyesek, főképpen a doberdói fensík felett és Görznél. Működésük az Adrián nagyon imponáló nekünk. Itt semmi katonai jelentőségű akciójuk nem járt sikerrel. A Triest és Miramare elleni bombázás jelentős dolog. Póla fölé még nem merészkedett olasz repülő, kivéve azt a két kormányozható léghajót, amelyet már utközben lelőttünk.

Minden ötven koronás kötvény jegyzése egy-egy csöpp, melyekből milliárdok lesznek a hadsereg számára.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET

Színházi műsor:
Péntek: „Tatárjárás” operett.

Az oroszok a Kárpátokban.

(A Vörös Kereszt szombati és vasárnapi előadásai.)

Arad közönsége nagy érdeklődéssel néz a Vöröskereszt szombati esti és vasárnap délutáni előadásai elé, amelyeken Szeghalmi Gyula szakíró magyarázata mellett több mint száz eredeti, fronton készült érdekesebbnél-érdekesebb felvételben tárul elénk az oroszok kárpáti inváziója. A történelmi értékű felvételekben magunk előtt látjuk azt a földdarabot, melyen az oroszok betörése alkalmával vépi-százaldott a háború vihára. Látjuk a Kárpátok rengetegeiben bujdosó kémek munkáját, a megrémült lakosság menekülését, repülőgépekről felvett csatateret. Utközetek fejlődnek ki a szemünk előtt: ágyuharcok, szuronyrohámok; látjuk hős fiaink diadalmas előrenyomulását, a lövészárkaiban meglepett s fejvesztetten menekülő orosz sereget. Végigtekinthetünk a halottakkal borított csatatereteken, elpusztult falvakon, szilánkká szakadt erdőknél s amíg szemünkbe tűnnek az elpusztult orosz sereg roncsai, a bemutatott részletekből áttekinthető képét kapjuk azoknak a titáni küzdelmeknek, melyeket a tulerével szemben soha el nem vitatható dicsőséggel harcolt végig a magyar.

A kárpáti felvételeken kívül szerbiai offenzívánkról készült érdekes mozgófényképfelvételek is bemutatásra kerülnek az előadás végén. A szünetek alatt a katonazenekar játszik. Az előadások, mint említettük a kulturpalota nagytermében tartatnak meg. A szombati előadás este fél kilenckor, a vasárnapi délután fél 5 órakor kezdődik. A bevételt a Vörös Kereszt a katonai kórházak orvosi műszereinek beszerzésére fordítja. Jegyek a kulturpalota pénztáránál kaphatók. A Scherhag H. és Fia cég önzetlen szíveségéből az üzletben jegyket előre is kapni. A helyárak a következők: 2 korona, 1 korona, 80, 60, 40 és 20 fillér.

* A színház hírei. A legközelebbi újdonság. Gábor Andor legújabb színműve „A Palika” lesz a színház legközelebbi újdonsága, melyre a társulat napok óta készül. pompás darab, ezért is választotta a Nemzeti Színház szezont nyitó darabnak. Rendkívül hálás szerepek és ez is nagyban ambicionálja az összes szereplőket, kik közül vezető szerepe van Kerész, Szász Ilona, Hidvéghy, L. Kiss Mariska, Hepnesné stb. „A Palika” első előadása november 16-ára van tervezve. A „Táncos huszárok” operett reprisé szombaton lesz Horváth Mici, Sz. Rontai Boriska és Győző a főszerepekben, azonkívül részt vesz az egész személyzet. Pénteken a „Tatárjárás”-t utítja fel a társulat R. V. bárónban új lesz Várady. Vasárnap délután 3 és fél órakor „Sibill” nagy operett van műsoron és este 7 és fél órakor Csepreghy híres népszínműve „A piros bugyeláris” kerül színpadra elsőrendű szereposztásban.

* Akik kétszer halnak meg — Psilanderrel. (A Nordisk-filmgyár nagy slágerének bemutatása.) Féliz Saltennek, e finom, előkelő írónak a neve eléggé ismert nálunk is. A mostani darabja: „Akik kétszer halnak meg”, nem a film számára íródott először. A Magyar Színházban éveket ezelőtt ment három meglepő egyfelvonásos színdarabja Saltennek. Ezek közül a legérdekesebbnek az — Auferstehungnak — témáját bővítette ki az író háromfelvonásos mozidarabjává. A Nordisk-filmgyár, amely a darabot megvette, az íróhoz és a különös témához méltó kiállításban vette fel a filmre a színművet. A férfi főszerepet Psilander Valdemárra, reprezentatív színész-stáriára bízta. Carl Aistrup, Elise Fröhlich és Ebba Thomsen játszik Psilander mellett a főszerepeket. A Nordisk maga is többet, szebbet, jobbat akart, mint rendszeren. És ez a törekvés a legteljesebb mértékben sikerült. Az irodalmi nivón mozgó Nordisk-sláger a fővárosban fölülmulhatatlan sikert aratott. A lapok elragadtatással írtak Psilander új alakításáról. Az Apolló-színház a szezon legnagyobb slágerét szerezte meg ezzel a képpel, amelyet pénteken, szombaton és vasárnap tart műsoron. Az előadások nem folytatógosak. 8

Bratianu leszámol a russzofilekkel.

(Mi készül a román kamarában? — Egy Morghiloman-párti képviselő nyilatkozata.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, november 11.

Egy romániai képviselő-nagybirtokos, a Morghiloman-párt híve, aki most nem először szolgál értékes és megbízható információkkal, a romániai helyzetéről a következőket mondotta:

Ami most Romániában folyik, azt röviden ezekben a szavakban foglalhatnám össze: Élet-határ harc egyik részről a Bratianu kormány, másik részről a romániai orosz zsoldosok, Take Jonescu és Filipescu között. Ezek az urak és nagyszámu, de annál tekintélytelenebb híveik tehetetlenül angasztálták magukat Szentpétervárral szemben és kötelezettségüknek minden áron meg szeretnének teteini. A legköszőbb és legkönnyebb mód volna természetesen a kormányrajutás és ezért folyik most a küzdelem a lehevesebben. Ha a Bratianu kormány megbuknék és Filipescuék kormányra kerülének, Románia kétségtelenül a ententéhez csatlakoznék, mert a Jonescuk lelkiismerete már régen idegen zsoldon él. Eire persze nincsen kilátás, mert a király egy russzofil kormányt soha sem nevezne ki, de különben is igen nagy minoritása volna a parlamentben. A liberális-párt és a hivatalos konzervatív-párt a külpolitikában karöltve haladnak bizonyos jözan cél felé, amely semmiesetre sem lehet az, hogy a legyőzött hatalmi csoport mellé álljanak.

Romániában az entente hasztalan erőlködik addig, amíg Görögország állástoglatása nincsen tisztázva és főként, amíg a harctéri helyzet olyan intenzivitással mutatja a központi hatalmak és szövetségeseiknek óriási törlényet. És sohasem szabad megteledkezni, amikor Románia magatartásáról van szó, arról, hogy agrár ország vagyunk, amelynek gazdasági gravitációi a közvetlen nyugat felé indokoltak csak.

A most következő parlamenti ülés szak különben sok tekintetben tisztázni fog ma még homályos kérdéseket. Azt hiszem, hogy a Bratianu kormány fel fogja vetni a bizalmi kérdést és ha — amiben nem kételkedem — többséget kap, le fog számolni az idegen zsoldosokkal.

Ezt nagyon jól érzik russzofil körökben, különben nem mérgecsitnék már eleve a dolgot a király és a kormány elleni vak gyűlölködésükkel. Nálunk is, éppúgy, mint Görögországban, most már személyi presztizs kérdésekről is van szó.

Ferdinánd király hazatérése.

Bukarest. Ferdinánd román király öt napi tartózkodás után tegnap visszatért Bahna-Ursuluiból a fővárosba. A király és kísérete három automobilon tette meg az utat a Schitu-Bolesti állomásig, ahonnan a királyi

vonat este 7 órakor érkezett meg a cotroceni palotába.

Savinsky orosz követ haza utazása.

Bukarest. Savinsky szófiai orosz követ, aki Bulgária akcióba lépésekor vakbélgyulladásban megbetegedett s így akkor nem hagyhatta el Szófiát, felgyógyulván, tegnap délelőtt különvonaton elutazott Szófiából. Savinsky követet elutazásakor a pályaudvaron a királyi pár, a trónörökös és a kormány képviselői fogadták és üdvözölték. Megjelent a pályaudvaron a hollandiai ügyvivő is. Marcoff tábornok, a király adjutánsa, elkísérte Savinsky követet Ruszcsukig, az ország határátlomlásáig. Ferdinánd bolgár király — amint ezt már a lapok közölték — az elutazás alkalmából maga is meglátogatta Savinsky követet. Az orosz követ Giurgiuból a rendes személyvonathoz kapcsolva külön kocsiában érkezett meg Bukarestbe. Az északi pályaudvaron Poklevszki-Koziel bukaresti orosz követ és Semenov ezredes orosz katonai attasé fogadta Savinskyt, aki a bukaresti orosz követség vendége lesz bukaresti tartózkodása alatt.

Hajózás a Dunán.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik:

A román kormány értesítést kapott, hogy az osztrák-magyar hatóságok rendelkezése folytán terménynyel megrakott hajókat egyideig Turnu-Severinen tul nem engednek és ennél fogva azok rakományát ott át kell rakni az osztrák-magyar lobogóval és személyzettel ellátott hajókra. Jövőben azonban — írják ugyancsak a bukaresti lapok — a román kikötőkben megrakott hajók Budapestig folytathatják utjukat.

Egy kis község példás hadikölcsön jegyzése Nagyban folyik az agitáció a vidéken, a hol az agitáció minden komoly eszközt felhasználják arra, hogy minden réteget bevonjanak a nemzeti kölcsönbe. Igen érdekes az a szép eredmény, amelyet Árpád község ért el, elsősorban Beóthy László volt kereskedelmi miniszter agitációja folytán. A község lakossága mindössze 1886 lélek, ennek ellenére a mai napig több mint 51 000 koronát jegyeztek, a három hadikölcsönre összesen pedig több mint 100 000 koronát. Ez a példa mindenestre tiszteletre és követésre méltó.

Ahogy Ábrahám Izsákot Aradon feláldozta.

(Orosz haditoglyok műkedvelő előadása. — Szereptés a kulturpalotában.)

Az Aradi Közlöny tudósításából.

Arad, november 11.

Aligha folyt még le Aradon valaha is olyan színvonalú előadás, amelyben néhány nappal ezelőtt a honvédbuszár laktanya egyik termében gyönyörködhetett az aradi érdeklődő publikum. A minap operett-előadást rendeztek az Aradon tartózkodó orosz foglyok, akik tudvalevőleg a honvédbuszár laktanyában töltik idejük egy részét. A foglyok egyébként kivétel nélkül nagyon sok munkát végeznek, ez azonban nem zárja el őket attól, hogy művészkedésre is maradjon idejük. A legnagyobb művészlélek közöttük Donaszkirov Ignác, aki a polgári életben a női-szabó mesterség nehéz kenyerét eszi. Amikor Aradra vetette sorsa, beosztották egyik női divatszalonba és most nagy buzgalommal készíti az aradi hölgyek tolettjeit. Mivel azonban a munkája csak este 6 óráig tart, elég ideje van poétai hajlamainak kielégítésére is. A cár katonája titokban verseket költ. Legutóbb például egy öt felvonásos nagy bibliai operettet írt és ezt a hízonvtalan irodalmi családhoz tartozó művet a társaival előadta. A zsargon néme'séggel írott operettben állítólag azt a történelmi témát dolgozta föl a női-szabó, hogy Ábrahám felakaria áldozni fiát, Izsákot a Jéhovának.

Öt szereplője van a darabnak és mind az ötöt a cár birodalmában rendezetlen vállalkozáshoz tartozó orosz katonák játszották el. A szerző hetekig tartó próbák után engedte színpadra az operettet. Nemcsak a szövegrészt írta Donaszkirov, hanem a zenét is ő — lopta hozzá. Az előadáson mint nézők orosz foglyok és a katonáink vettek részt. Zenekart persze nem tudott beszerezni a főrendező és így megtörtént ama ritka eset, hogy Aradon zenekar nélkül játszottak végig öt felvonásos „operettet”. A műben egy női szerep is van, — Ábrahám felesége, Rebeka — mivel azonban a foglyok között nincs nő, egyik kozák vállalkozott annak domborítására. Levágatta a bajuszát és így alakította Rebeka néni. A jelen voltak azt beszélik, hogy a zsargon miatt alig lehetett tiz szót érteni. Az orosz zsidók azonban mindent megértettek és pompásan mulattak a bibliai mókákon. Egy dalnak a mieink is ki tudták hámozni az értelmét:

— Du bist achtzig,

Ich bin neunzig,

Gott hat uns dennoch

Kindes Segen bescheert... — zengte

Rebeka és Amrahám mély érzéssel eltelve.

A több óra hosszúságú előadás után a szereplők kijelentették, hogy legközelebb szeretnék eljátszani a „Jeho dauid” című spanyol drámát, amely a zsidók középkori spanyolországi elnyomatását tárgyalja. A parancsnokság azonban ennek elkomédiázására nem adott engedélyt.

Az Aradon tartózkodó orosz foglyok dalárdája egyébként legközelebb nyilvánosan is fog szerepelni. A muzikálisabb foglyok közül harmincan összeálltak és kórust szerveztek. A napokban a katonai parancsnokság engedélyvel bemutatniák képességüket a kulturpalotában is. A nem mindennapi művészi szereplésből befolyó jövedelmet a Vörös Kereszt céljaira fordítják. Az orosz kórus a foglyok tmetése alkalmával szokott szerepelni és amikor Arad utcáin végigvonul, szívbemarkoló szláv gyászdalaival mindig töltőnést kelt.

A harmadik hadikölcsön jegyzései Aradon.

(A hadikötvény magasabb ára.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 11.

A közönség körében az a nézet terjedt el — és ez egyes lapokban utat is talált — hogy a harmadik hadikölcsön kötvényeinek ára november hó 1-étől kezdve 80 fillérrel megrágult, s így azok, akik a jegyzési idő második felében jegyeznek, 80 fillér „büntetés-pénzt” kötelesek fizetni. Leméltelen és nyomatékosan hangsúlyoznunk kell, hogy ez a nézet teljesen téves, mert a 80 filléres árkülönbözetnek az a természetes magyarázata, hogy a most kibocsátásra kerülő hadikötvények kivétel nélkül tolyó november hó elsejétől kamatoznak, holott a november hó folyamán jegyzők tulajdonképpeni része a jegyzett összeget november hó 1-je után bocsátja a kincstár rendelkezésére, tehát november hó 1-étől a befizetés napjáig a kamatszelvény révén illetéktelen kamatot élvez. Ennek az időközi kamatnak a kincstár javára való megtérítésére szolgál a 80 filléres árkülönbözet a november 1-ét követő jegyzéseknél.

Az Aradi Első Takarékpénztárnál jegyeztek: Gosztöny Andor 150 000 korona, Bíró Albertné további 100 000 korona, Krenner Zoltán dr. 50 000 korona, Wászi Mária Hona 50 000 korona, Lukácsy Lajos 10 000 korona, Reiter Mór 5000 korona, Mühle Árpád 4000 korona, Stern Sándor 4000 korona, Stern Gyula 4000 kor., Stern Péter 4000 korona, Stern Pál 4000 korona, Steiner Ferenc Széphely 2000 korona, Stanek Zsófia 1000 korona, Nagy János 500 korona. Összesen 388 500 korona. Az összes jegyzés eddig az intézetnél 10 408 250 korona.

Az Aradmegyei Takarékpénztárnál a mai napon 300 000 koronát jegyeztek. Nagyobb jegyzések a következők: K. N. 160 000 korona, Dános Gyula a már jegyzett 20 000 koronán kívül újabb 40 000 korona, összesen 60 000 korona, Fielberger Andorné 40 000 korona, Auszterweil Ferenc dr. 24 000 korona, Drányi Ferenc 10 000 korona, Gross Issák 10 000 korona, Glük Géza dr. és neje 8000 korona, Reich Dávid 2000 korona, Mahter Franciska 2000 korona, Belák István 1700 korona. Az összes eddigi jegyzés 6 200 000 korona.

Az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztárnál a jegyzések végösszege eddig 3 650 000 korona. Ebben az összegben benne vannak a mai jegyzések is.

Az Aradi Ipar- és Népbanknál a mai napon Gesztessy József 50 000 koronát és Berkes László szintén 50 000 koronát jegyzett a hadikölcsönből. A jegyzések eddigi végösszege 1 972 850 korona.

Az Aradi Polgári Takarékpénztárnál a mai napon a következő nagyobb jegyzések történtek: Hunyady Ferenc gróf 15 000 korona, Vriassy István Petrozsony újabb 1000 korona, Kékora Bleisiffer Géza 400 korona. Az összes jegyzés a mai napig 1 721 500 korona.

Az Aradi Viktoria Takarékpénztárnál ma 9 200 koronát jegyeztek. A jegyzések végösszege eddig 821 000 korona.

A Közgazdasági Banknál ma Kádár és Böhm cég 20 000 korona hadikölcsönt jegyzett. A banknál eddig 540 000 koronát jegyeztek.

Az Aradi Központi Takarékpénztárnál a mai napon 16 500 koronát jegyeztek. A nagyobb jegyzések ezek: Aradváros gyámpénz-

tára 5000, korona, Alb R. János 1000 korona. Összes jegyzés a mai napig 973 850 korona.

Az Aradi Általános Takarékpénztárnál özv. Csiresi Györgyné 1500 korona, Déznai Tilda 500 koronát jegyzett. Az összes jegyzés 870 000 korona.

Az Aradi Kereskedők Takaré- és Hitelszövetkezeténél ma 5400 koronát jegyeztek. Ebből 2250 koronát az aradi felső kereskedelmi iskolánövendékei irtak alá. Eddig összesen 1 006 000 korona az összes jegyzés.

Becsületos megegyezés az aradi villamos teleppel.

(Nincs szükség városi villanygyárra. —

A műszaki bizottság kérdései.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 11.

Arad város műszaki bizottsága, a törvényhatósági bizottság október 27-én hozott határozatának megfelelően, ma délután Lóos Róss helyettes polgármester elnöklésével tartott ülésében megszövegezte azokat a kérdéseket, amelyek az Aradi Villamosági Társasághoz intéz abból a célból, hogy a közvilágítás reformjához, a közművek villamosításához szükséges előmunkákat megkezdhesse. Tudni akarja a bizottság, hogy mennyiért kaphat a város áramot az aradi teleptől. A bizottság álláspontja, mint az Koromzay Frigyes bizottsági tagnak általános helyesléssel fogadott fejtegetéséből kitűnik, az, hogy a villamosításához addig hozzáfogni nem lehet, míg az áram ára nem ismeretes és az áramot az aradi telep bizonyára oly áron szállítja, hogy a városi villamos mű felállítása bizonyára szükségtelemmé válik. Ezt annál örvedetesebben állapíthatja meg a bizottság, mert — mint Koromzay mondotta — egy városi telep nemzetgazdasági szempontból határozottan káros intézmény lenne, mikor itt Aradon egy villamos műbe inventált tőke improduktívó válnék. Minthogy tehát a bizottság Koromzay fejtegetéseit és annak konkluzióját helyesítőleg tudomásul vette és erről az elvi álláspontból indulva ki óhajt a társasággal a ma feltett kérdésekről tárgyalni, remélhető, hogy a megegyezés megtörténik és pedig mindkét fél érdekeinek teljes kielégítésével. Igen örvedetes jelenség, hogy az elindulásnál már eliminálva van mindez, ami kontroverziókra adót okott a múltban. Teljes tiszta képet nyer a törvényhatóság a műszaki bizottság előkészítő munkája után, mert az is egyik feltétele a megindított tárgyalásoknak, hogy az ajánlattevő társaságnak teljesen világos, minden kombinációt kizáró tervzetet kell bemutatnia. Arra kell felelnie, mennyiért adja az áramot? Semmi másra. Nincs most már szó arról, hogy a várost miben akarja részesíteni, mennyi áramot óhajt ingyen adni, mert a szakértőkből álló bizottság egész leplezetlenül megmondotta, hogy ajándékot nem kér, miután azt más alakban úgy is megfizeteli magának a vállalat. Sem ajándék, sem városi részesedés. Egyedül az a józós kívánság, hogy olyan ára legyen az áramnak, hogy a közönség lássa be, mennyivel előnyösebb, ha egy magánvállalattal szerződik, mintha egy bizonytalan jövőjű városi üzemet létesítene. Az ülésen jelen volt Ullmann Andor, a villamosági tröszt vezérigazgatója, Kovács Izse a vállalat műszaki igazgatója és Mellinger József az aradi telep igazgatója azzal az impresszióval távoztak, hogy egyenes, becsületos alkut akar kötni velük a város, amely tisztában van az-

zal, hogy mivel tartozik egy nagy iparvállalatnak és tisztában van a maga helyzetével is, amikor a becsületos megoldást elébe helyezi egy bizonytalan, kétes sorsu városi vállalat inauqurálásának.

Miután az elnök üdvözölte a meghívására megjelent urakat, úgy precizizozta a mai értekezlet célját, hogy a bizottság egyes-egyedül a villamosági társasághoz intézendő kérdéseket hivatalos megállapítani anélkül, hogy magával a villamosítás kérdésével bármely irányban is foglalkoznék, vagy állást foglalna, vagy bármilyen tekintetben a törvényhatóság szabály elhatározásának preiudikálna. Helyesléssel vették ezt tudomásul, majd pedig átadta a szót a kérdés előadójának Fényes Dezső bizottsági tagnak.

Az előadó négy csoportra osztotta azokat az alkalmakat és objektumokat, amelyeknek villamos áramra lesz a jövőben szükségünk: 1) közüzemek, 2) közvilágítás, 3) középületek, 4) magánfogyasztás.

Mindenegyik csoporthoz több városi intézmény tartozik. Így az elsőhöz: a jéggyár, a csatorna és vízmű, a léghűtő, a vágóhid és ide sorozta Fényes a terbe vett villamos vasutat is, amelynek lehetőségéről akart beszélni, de az elnök kérésére bővebben nem foglalkozott vele, mert ennek a kérdésnek megoldása a törvényhatóságra tartozik. Ismertette a közvilágítás terén szükséges reformokat, a főút világításának megjavítását, a mellékutak világításának kibővítését, a városháza villamos világítással leendő felszerelését és végül a magánfogyasztásra vonatkozó óhajokat. Mint az egész város közönségének kívánságát fejezte ki, hogy a világítást olcsóbbá tegyék, az órák díját lecsökkentésük és végül, hogy az ipari áram árát redukálják.

Az előadó eme csoportosítását helyesnek találta Koromzay, a következő felszólaló is, de — úgy mondotta — mielőtt néhány megjegyzést tenna rá, ki akarja jelenteni, hogy remélhetőleg a társaság tekintetbe veszi a város óriási áram szükségletét, amely majdnem két millió hektovatt évenként és oly olcsó ajánlatot tesz, hogy az teljesen feleslegessé teszi egy városi telep létesítését. Mert ezt határozottan károsnak tartja nemzetgazdasági szempontból, amikor itt nagy tőkebefektetéssel létesült telep van és a városnak nincs szüksége arra, hogy konkurrenciát csináljon magánvállalatoknak. A társaság tehet olcsó ajánlatot, mert az ő telepe már részben amortizálódott, másrészt pedig a magánfogyasztás amortizálja. Azt azonban feltétlenül kéri, hogy a társaság világos, minden félremagyarázást és hátsó gondolatot kizáró ajánlatot tegyen, a melyben ne legyenek homályos kikötések, ne ajánljon fel ajándékot a városnak, amint hogy nem is óhajtja, hogy a város részesedést kössön ki magának, mert ezt más formában meg kell fizetni. Csak azt tartalmazza az ajánlat, mennyiért adja a társaság az áramot a közüzemekhez, a közvilágításhoz, a középületekhez és a magánfogyasztásra, végül ipari célokra. Külön tegyenek ajánlatot közuti közlekedésre. Semmi többet. Az üzemekre alternative tegyék meg ajánlatukat és pedig mondják meg mennyibe kerül a berendezés és mennyibe az áram.

A bizottság egyhangú helyesléssel kísérté Koromzay fejtegetéseit és miután még több technikai részletkérdést beszéltek meg, a vállalat képviselői kijelentették, hogy köszönettel veszik az utabiztositást és ahhoz szigorúan ragaszkodva teszik meg ajánlatukat.

Háromnegyed évig az orosz fronton bujdosó Hadik-huszárr.

(Balázs Pál huszárkáplár kalandjai. — Belzről — Rawaruszkáig.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 11.

A háborúnak nem a legkisebb hősei azok, akik elszakadva csapatuktól hónapokon keresztül bujdosnak az ellenség kelles közepében, száz veszély ezer izgalmát éltek át, hogy aztán fél, háromnegyed év múlva, kalandos bolyongások és hihetetlen kalandok után ismét csatlakozzanak csapatukhoz. Ezek közé a hősök közé tartozik Balázs Pál is, az aradi 3. Hadik huszárezred káplárja, aki a múlt év szeptember hatodikán szakadt el csapatjától s majdnem egy évig élve az oroszok között ez év júniusában jelentkezhett ismét a mi katonai parancsnokságunknál.

Balázs Pál szapáryligeti legény 1911-ben rukkolt be az aradi huszárok közt. Stándbeli huszárkáplár volt, amikor „megfújták a trombitákat”, csapata a legelső között volt, amely Galiciában sikra szállt.

Szeptember hatodikán Belz alatt harcoltak az aradi huszárok. E napon szakadt el övétől Balázs s e naptól kezdve történetét a következőképp mondja el:

— Szeptember hatodikán este óriási erővel támadtak ellenünk az oroszok s rettenetes ágyútüzet zúdítottak ránk. Engem három huszárral, Krón Jakabbal, Tompa Józseffel és Gyenes Jánossal oldalvédnek küldtek ki Chlopiatin faluba. Amikor az ágyuzás megszűnt, sötét este volt már, elindultunk megkeresni a mieinket. Az ezred azonban akkorára már visszavonult s mi a nagy sötétben nem találtuk meg őket. Este tíz óráig bolyongtunk s kerestük őket, de aztán félni kezdtünk, hogy az ellenség közé tévedünk. Visszatértünk ezért Chlopiatinba, kvártélyt kerestünk, aztán lefeküdtünk, de a lovakat le sem nyergeltük, csak a hevedert eresztettük meg.

— Reggel egy asidó jött hozzánk, ép amikor indulni akartunk s azt mondta, hogy a falu körül mindenütt oroszok vannak, kért, hogy ne menjünk el. En nem hittem a dolgot, s elindultunk ki a faluból. Alig haladtunk százötven lépést, löni kezdtek ránk. Megfordultunk, s a falu másik végén akartunk kimenni, de ott is oroszok fogadtak bennünket. Akkor aztán betértünk egy paraszthoz, Kiszely Mátyas nevű ruthén volt, annak istállójába beállítottuk a lovakat, én meg civilruhát kaptam tőle, s abban körüljártam az egész falu határát, de láttam, hogy sehol sem lehet kimenni. Nem volt más mit tenni, mint várni a faluban, ott az istállóban, hátha visszajönnek a mieink.

— Másnap reggel ép ápoltuk a lovakat az istállóban, amikor nagy dobogást hallottunk, katonák jöttek az udvaron keresztül. Nagyon megijedtünk, azt hittük, már az oroszok jöttek értünk, de kinyílt az istálló ajtó s nyolc Kaiserjäger jött be, akik szintegy elmaradtak csapatuktól, mint mi.

— Hosszu időt töltöttünk aztán ott a parasztházában. Nappal nem mertünk kimenni, ott szorongtunk az istállóban, mert az oroszok folyton jöttek-mentek, mászkáltak a faluban. Amíg pénzünk volt, azon vettünk élelmiszert, aztán a gazdának a fia mondta egy nap, hogy talált a mezőn elásva két és fél láda konzervát, ezt aztán Kiszely egy szekérral behozta s én szétszórtam magunk között.

Közben meghallottam, hogy Belzben is vannak a mieink között, oda is elhatogattam egy este, ott találkoztam Dadányi főhadnagy úrral, aki a sárdoban élt ott.

— Közben megint és megint jöttek hozzánk hasonló bujdosó katonák, utóljára már vagy huszan voltunk. Két hónapig éltünk így, de végre is valaki előrult bennünket, az oroszok egy harminc emberből álló patrutt küldtek ki a mi elfogatásunkra. Engem azonban még idejében értesítettek erről s tizenegyen még eltudtak szökni, át egy másik faluba, Miecowa. A többiek fogságba jutottak s elvitték a lovakat is.

— Chlopiatinban egész éjjel kerestek bennünket, aztán átmentek Miecowa is, mi meg elbújtunk Miecowa mellett egy erdőbe. Ott északáztunk át, reggel aztán én, mert tudtam ruthénul, civilruhában bementem a faluba szétnézni. Miecowban sem találtak meg bennünket az oroszok, végül is összeszedtek, vagy husz-huszonöt kacsát, azzal elmentek. Én ezt rögtön avizáltam a többieknek, aztán összegyűltünk tanácskozára. „Így nem lesz ez jó — mondtam — ha tovább is komiszruhában maradunk, hamar elfognak bennünket, együtt sem maradhatunk.” Elhatároztuk, hogy szerzünk civilruhát, aztán úgy oszlunk szét a faluban, hogy egy házban legfeljebb ketten leszünk.

— Visszatértünk Chlopiatinban s ilyenformán voltunk ott még néhány hétig. A faluban nem voltak oroszok, mert arra felé nem vezetett utuk, de a ruthének folyton árukkodtak s egyre-másra jöttek ki a patrulok bennünket elfogni. Utóljára is egy egész батальонт küldtek ellenünk.

— Az úgy volt, hogy akkoriban négyen közöttünk, hogy élelmiszert szerezzenek, a saját fegyverükkel kimentek az erdőbe őzre vadászni. Ketten közülük civilben voltak, kétőn pedig orosz köpenyeg volt. Vagy nyolc kilométer távolságban össetalálkoztak egy orosz tiszttal, meg két kozákkal. A tiszttal ur, amint meglátta őket, revolvért fogott rájuk s odakiáltotta a kétőnek:

„Adjátok át a köpenyegét!”

— Ezek nem akarták a köpenyegét átadni, mert már nagyon hideg volt s nem volt más gunyájuk, hanem elkezdtek közzöködni a tiszttal. Utóljára is az egyik rászórtta a tiszttalra a fegyverét, az rögtön holtan esett le a lóról, erre a két kozák mindjárt kertyájkot csinált, aztán elszaladt. A közelben, Unowban, valami Etappenkommando volt, ott nagy lett a riasztalom s mindjárt, még aznap éjszaka átköltöztek Sokalba, mert azt hitték jönnek a mieink.

— Visszejött mind a négy este a vadászatról, de nekünk nem mondták el, mi történt. Másnap, december huszonhetedikén reggel aztán jött egy egész zászlóalj orosz gyalogos s körül fogták a falut.

— Láttam, hogy elszökni nem lehet, azon igyekeztem, hogy elbujjak. Én egy szénapajtába bujtam, velem volt egy tréningzfűrer, az meg a híd alá. Az oroszok át is kutatták az egész falut, minden házat. Hozzánk is bejött két orosz, benyitottak a pajtába s azzal kezdték a szénát széthányani. Ugy félig már széthányták, amikor bejött egy altiszt s rájuk kiál-

tott: „Mit lopjátok itt a napot a széthordással, nincs már annyi idő, szurkáljátok csak meg a bajonettel.” Erre a két orosz a bajonettel kezdett a szénába döfködni, nem hiányzott két ujnyi sem attól, hogy engem is el nem találtak, de aztán úgy délután négy óra felé elmentek. Este jött a gazdám s mondta, hogy nem kutálnak már az oroszok. Megtudtam, hogy — akkor már csak kilencen voltunk — ötöt közülünk elfogtak, a cenzufűrer azonban nem vették észre a híd alatt.

— Másnap aztán azt mondta nekem a gazdám, hogy idáig szívesen tartott, de tovább már nem lehet. Tegnap is megverték őt az oroszok s mondták, hogy tudják, ő rejtegeti a huszárt. Mit volt mit tenni, el kellett menni. Tudtam, hogy Dadányi főhadnagy ur zsidónak felöltözve Lembergbe ment, én is úgy gondoltam, hogy jobb lesz városba menni, ott felán nem lesz annyi árukkodó, mint falun a parasztok között. Egy os'orral a kezemben utnak indultam Unow felé. Utközben találkoztam két kozákkal, akik rámkialtottak:

— Hová mégy?

— Megyek a dögöm után — válaszoltam.

— Miféle dögöd után?

— Hát — mondtam az ostorral felé bökve — ti elvittétek két lovamat, most azokat megyek keresni!

— Unowban egy benteshoz mentem enni-valót venni, annak elmondtam a sorsomat s kértem, hogy igazítson utba. Egy Szkrepcuk Iván nevű urasági kertészhez igazított, hogy az majd talán rejteget, amíg a mieink jönnek. Elmentem a kertészhez, aki azt mondta, hogy csak akkor fogadhat el, ha a bíró megengedi. Felmentük a bíróhoz, Drusinszkynnek hívták, mondtam neki, hogy én magyar huszár vagyok s kértem, hogy engedje meg, hogy a kertésznél legyek, amíg a mieink jönnek. Meg is engedte, csak azt mondta, hogy húzzam meg magam jól, nehogy észre vegyessenek az oroszok. Meg is fogadtam neki, hogy csendesen és nyugodtan leszek, nem fogok kijárni.

— Egy hónapig étem ott, amikor egy reggel hat orosz jött a házba. Kettő közülük rendőr volt, azok bejöttek a szobába, a négy katona meg megállt az ablak előtt. Az egyik rendőr csak azt mondta nekem, hogy készüljek és meadjak. Én tagadni próbáltam mindent, mondtam, hogy én nem vagyok katona, minek mennék, a kertész is azt mondta, hogy a fia vagyok, de nem használt semmit, mert az egyik rendőr odavalósi volt, ismerte a kertészt, tudta, hogy nincs fia. Felvitték a rendőrsőre, jegyzőkönyvet vettek fel velem, én elmondtam őszintén mindent, aztán reggel kilenc órakor már utnak indítottak egy szekéren a két rendőrrel Rawaruszkának.

— Rawaruszkán a rendőrségen zártak le az első emeleien egy szobában, amely azelőtt lakás volt. En folyton csak azon gondolkodtam, hogy szökhetnék meg. Láttam, hogy amikor az ember ki akar menni, nem kíséri senki, harmadnap este aztán szép csendesen kimentem, s kilopóztam a kapun.

— Vissza akartam menni Unowba, de közben egy majorba tértem be s ott is maradtam egy hónapig. A majorban azonban sok kó, marha volt, s az oroszok sokszor jöttek ki oda rekvirálni. Nem éreztem magam ott biztonságban s visszamentem Unowba a kertészhez, ott is maradtam néha egész június 28-áig, amikor a németek kiverték onnan az oroszokat. Rögtön jelentkeztem náluk,ők aztán elküldtek Rawaruszkára, ott már volt vagy husz hozzám hasonló, aki orosz fogságból szökött meg. Egy napig voltunk ott, aztán felküdtek

beszűntet Przemyslbe, ahol már vagy hatszázan voltunk, Przemyslből Tarnowba vittek bennünket, s onnan szétküldték mindegyikünket saját káderjához.

H I R E K. LEGÚJABB.

Erkezett reggel 3 órakor.

Bécs. A király a bolgár Vörös Keresztnek huszonötezer koronát adományozott.

Berlin. Burrián báró külügyminiszter ma tolytatta megbeszélését a német kormány hivatalos tényezőivel. A külügyminiszter reggelre Jagow német külügyi államtitkár vendége volt s este visszautazott Bécsbe.

Budapest. Szerbiai előnyomulásunk következtében a Délvidék kitelepített lakossága visszatérhetett lakhelyére. Sándor belügyminiszter személyesen óhajtván megvizsgálni az ottani elhelyezési és élelmezési viszonyokat, tegnap este oda utazott.

Berlin. A varsói egyetemet és politechnikát november 15-én fogják ünnepélyesen megnyitni.

Krakó. A leemberg-csernovici vonalon a gyorsvonat forgalmat megnyitották, a leemberg-tarnopoli vonalon a vonatok Zloczowig közlekednek, Kraszon és Brodyn át a határig, Ravaruskától a vonatok Sokalig és Belcégig, Volhyniában, Cholmig és Kovelig közlekednek.

Köln. A Kölnische Volkszeitung jelenti: A császár Hartmann bíboros kölni érsekhez érkezett távirat szerint a pápa kérésére élethossziglani fegyházbüntetésre változtatta át Belleville grófnő, Thuller kisasszony és Louise Severin ellen Brüsszelben hozott halálos ítéletet.

Köln. Londoni jelentés szerint az angol király állapota annyira javult, hogy ma már koronatanácsos elnökölhetett.

London. A Reuter jelenti: Anella, Franciaország és Oroszország Görögországnak 40 milliónyi kölcsönt engedélyeztek. Az összeget már a görög kormány rendelkezésére becsatolták. A kölcsönről már Venizelosz miniszterelnöksége alatt is tárgyaltak.

London. A Times jelenti Pekingből: A kínai kormány értesítette Japánt, hogy az államforma ez évben nem fog megváltozni.

Sanghai. Csong-ju-Csong tenger-nagy katonai kormányzót, a mikor a japán konzulátusra hajtatott, meggyilkolták. A merényletet két antimonarchista követte el. Revolverrel tizennyolc lövést intéztek a tenger-nagyra, akinek titkára is súlyosan megsebesült.

Luganó. Ancona hajon összesen 412 utas, köztük 88 elsőosztályú volt. A legénység 160 személyből állott. Gyönyörű idő volt, az utasok éppen ebédeltek. Azt hiszik, hogy az utasok több mint háromnegyed részét megmentették.

Washington. Egy angol hadihajó lesben áll Progressó előtt Mexicóban a Zelendia gőzösre, amely a kikötőben van s amelyen hír szerint német legénység tartózkodik.

Hamburg. November 24-én nyolc amerikai hajó indul el New-Yorkból Németországba oly árukkal, a melyek nem dugárak. A kormány a felelősséget elvállalta.

Luganó. Egy német buvárhajó a France francia szállítóhajót a Cap Sperone közelében elsüllyesztette. A hajó visszatérőben volt Szaionikiból Marseillesba. A legénységet megmentették.

Madrid. A marokkói helytartó hivatalos jelentése szerint a Yasikuni japán szállítóhajó mentőcsónaka 5-én Mellilába érkezett. A mentőcsónakban a szállítóhajó kapitánya volt, aki elmondotta, hogy a hajót egy német tengeralattjáró süllyesztette el. A legénység két mentőcsónakon menekült el.

Brünn. A rohrebechi cukorfinomítógyárban délután a poreukor önmagától való kigyulladás következtében tűz ütött ki, amely rendkívül gyorsan terjedt. A tűz eloltása sikertelen maradt s a tüzlők mindössze arra szorítkozhattak, hogy a tüzet az üzemépületre lokalizálják. Teljesen leégett a finomító és a nyerscukorraktár az összes készletekkel. A melléképületek épségben maradtak. Emberéletben, amennyire eddig megállapítható, nem esett kár. Az igen jelentékeny anyagi kár, amelyet megközelítőleg sem lehet megállapítani, biztosítás utján megtérül.

A pénzügyi intézetek és vállalatok adója.

(Hatszázhatvan ezer korona évi állami adó.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, november 11.

Az aradi adókvető bizottság holnap tárgyalja az aradi nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyesületek adóját. A kivétel alapjául szolgáló évi mérlegek között most már a tavalyi háborús év megesőkent jövedelmű zárszámadásai is szerepelnek; ennek ellenére az összes kivetés összege: mindössze kilencezer koronával csökkent. Tavaly az összes kivetés 673.606 korona, az idén pedig a javaslatok szerint 664.745 koronát tesz ki. A javaslatokat Berzsényi Béla pénzügyi tanácsos készítette és ugyancsak ő a holnapi tárgyalás előadója.

Az egyes intézetekre és vállalatokra javasolt 1915. évi adóösszegek a következők:

Aradi Általános Takarékpénztár 4.140 korona, Aradi Csanádi Egyesült Vasutak r. t. 188.723 korona, Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár 48.459 korona, Aradi Első Takarékpénztár 85.619 korona, Aradi Fűrészgyár r. t. 2.581 korona, Aradi Hitelbank és Takarékpénztár (vesztés), Aradi Kereskedelmi Bank 8.320 korona, Aradi Kereskedők Takarékpénztár és Hitel-szövetkezete 1.513 korona, Aradi Közgazdasági Bank 8.371 korona, Aradi Központi Takarékpénztár 7.844 korona, Aradi Ipar- és Népbank 50.071 korona, Aradi Posta- és Táviráda tisztviselők önszegélyző pénztára 49 korona, Aradi Polgári Takarékpénztár 53.082 korona, Aradi Nyomda r. t. 996 korona, Aradi polgári önszegélyző egyesület mint szövetkezet 9 korona, Aradi városi rendőrség és tűzvédelem nyugdíjpótoló egyesülete 35 korona, Aradi Széchenyi Gőzmalom r. t. 8.224 korona, Aradi Takarékpénztár és segélyeg-

let m. sz. 161 korona, Aradi Termény és Áru-raktár 1.716 korona, Aradi Villamosági r. t. 26.215 korona, Aradi Világítási és Erőátviteli r. t. 558 korona, Aradi Vándorok Szikviz és Sifonfégyár r. t. 560 korona, Aradmegyei Gazdasági Egyesület Foggy. és Értékesítő Szöv. 75 korona, Concordia Nyomda r. t. 187 korona, Délmagyarországi Hajlított Fabánc-gyár r. t. 1.500 korona, Első Aradi Sertésüzemelő r. t. 1.262 korona, Ingatlan Forgalmi és Parcellázóbank (vesztés), Vasutas Szövetség aradi ker-fogy. szöv. 100 korona, Viktoria Takarékpénztár r. t. 33.558 korona, Weitzer János Waggongyár 54.044 korona.

Meghívó.

Az I. ker. nemzeti munkapárt tagjait folyó hó 12-én, pénteken este 9 órakor a Millennium külön termében tartandó értekezletre tisztelettel meghívja

az elnökség.

Meghívó.

A II. kerületi nemzeti munkapárt nagyválasztmányának tagjait és mindazokat, akik Zimmermann Károly dr. megválasztása érdekében közreműködni óhajtanak, a folyó hó 13-án, szombaton este 9 órakor a Millennium külön termében tartandó értekezletre tisztelettel meghívja

az elnökség.

— Kiténtetett harminchármas tiszték. Az aradi házieread olasz hadszíntéren harcoló csapatánál teljesít szolgálatot Boross Zoltán tartalékos főhadnagy, aki a polgári életben az Arad-Csanádi Takarékpénztár tisztviselője. A főhadnagyt — mint a hivatalos lap közli — a király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartása miatt a signum laudissal tüntette ki. — A harminchármasok északon harcoló zászlóaljainál a legutóbbi harcokban tanúsított bátorsága elismeréséül Osillag Lajos önkéntest soronkívül kadéttá léptették elő.

— Natália királyné. Gentből táviratozzák: A párisi lapok írják, hogy Mentoneban a strandon naponta megjelenik egy idős asszony, talpig óvásiban. Régi ismerős Mentoneban, ahova minden évben eljár: Natália királyné, Milán király neje, a meggyilkolt Sándor király anyja. A volt királyné senkivel nem érintkezik és évek óta egyedül csak társalkodónőivel beszél. Naponta a meghatározott órában végig sétál a strandon, majd újra eltűnik egyedülálló villájában, ahová senki sem léphet be.

— Öngyilkos alezredes. Temesvárról táviratozzák: Jászor József szolgálaton kívül viszonybeli nyugalmazott 64. gyalogezredbeli alezredes tegnap délelőtt Hattvu-utcai lakásán fegyverrel öngyilkos lett. A régebbi idő óta idegben szenvedő katonatiszt családja távollétében ugy követte el az öngyilkosságot, hogy a puska ravaszát lábával sűtötte el és a szájába lőtt, úgy, hogy azonnal meghalt.

— Új háboruellenes napilap Bukarestben. Bukarestből jelentik: Tegnap reggel új napilap indult meg Bukarestben, Libertatea címmel. A lap szerkesztője Felva, Románia volt római követe. Az első szám a lap programját adja és bejelenti, hogy az ellentétes politikai pártok között akar egyetértést teremteni és Romániát a semlegeség útján megtartani. A szerkesztőségben a legkiválóbb román újságírók foglalnak helyet.

— Ötnegyedórás kézitusa. Nagyváradról jelentik: A negyedik honvédegyezkedésről pár nappal ezelőtt emlékezett meg a legfelsőbb hadiszállás. Most Biharvármegye törvényhatósága készült illő módon hálaát és elismerését kifejezni az ezrednek. Kratochvíl Károly ezredparancsnok ugyanis megküldötte a főispánnak azt az ezredparancsot, melyet az október 16-i Isonó mellett vívott nagy csata után írt az ezredhez. A napiparancsban a többiek között megemlíti az ezredes, hogy október 16-án az ezred 16 rohamot vert vissza, majd mikor kőzítésre került a sor, az ezred páratlan hősiességgel harcolt. Egy Biró nevű honvéd maga négy olaszt szart le bajonettjével. A rettenetes kőzítés ötnegyed óráig tartott, mely után halomszára feküdtek az olasz hullák a harotéren. Az ütközet alatt egyik tiszt teltett a másikon hősiességében. Az egyöntetű és hősi elhatározásnak az volt az eredménye, hogy az olasz megfutamodott. A menekülő olaszokat a hegyvesztesre felvitt gépfegyver valóságos megrémítette. A hősök közül a következő neveket emelte ki az ezredparancs: Schmeidt főhadnagy, Osanady főhadnagy, Országh József hadnagy, Gelberg, Skultáv, Méray, Duschek, Szalay zászlósok. Lakos Róbert százados, Kalmár, Láng hadapródok. Malonits őrmester, Mezei szakaszvezető, Sztanislavág őrvezető, Biró közhonvéd. A napiparancsot az alispán az időszaki jelentésbe foglalva, terjeszti a törvényhatóság elé.

— A beteg angol király. Bernből jelentik: Az angol orvosi közlöny az angol király állapotáról azt írja, hogy a baleset következményei maradandóbbak, mint ahogy ezt a Franciaországból küldött első jelentések sejtették. A sikkes talajon hátravágódott ló súlyának egy részével a király jobb csipőjére esett. Az erős zúzódások következtében izomrovedés állt be, de helyi sérüléseket nem szenvedett a király. Nem áll az a feltevés, hogy a királyt meg kell operálni, de még hosszabb időig kénytelen lesz az ágyat őrizni.

— Segély pályázat elesett hősök özvegyei és árváinak. Az Aradi Kereskedők Köre a boldogult Hegyi Albiné sz. Mallor Ilka nevére létesített alapítvány 75 koronát kivevő, valamint a néhai Lengyel Tivadár nevére létesült alapítvány 40 koronát kitevő kamatára együttes pályázatot hirdet. A kamatokból a háboruban elesett aradi kereskedők, vagy kereskedelmi alkalmazottak özvegyei, vagy árvái kaphatnak segítyt. A pályázati kérvények a kör elnökéhez, Kneffel Lajoshoz Arad, nyújtandók be.

— Sági Henrikné temetése. A részvét megindító jelei között, nagy közönség jelenlétében temették el a tegnapi esti szerencsétlenség áldozatát, Sági Henrikét. A Szent-László-utcai halottas ház előtt nagy közönség vette körül a virágokkal és koszorúkkal borított koporsót, amely fölött Vágvölgyi Lajos dr. főrabbi mondott megható gyászbeszédet. Az énekkar gyászdelái után a koporsót a részvételűk nagy tömege kísérte ki az izraelita sírkertbe.

— Szenzációs képek. Oroszország a háboru 15 hónapja alatt gyakran szállított Szerbiának lövészert. A szállítmányok a Dunán érkeztek, de amióta a Balkánon a hadműveleteket megkezdtek, Oroszország nem küldhetett már lövészert Szerbiának. A Hadsereg ma megjelent számában szenzációs képet közöl egy ilyen lövészert szállító hajóról.

— Halálozás. Hertlik Mihályné szül. Heinoz Etel miniszteri számtanácsos özvegyének leánya Hertlik Jolánka ma reggel 6 óra körül hosszas szenvedés után elhunyt. November 12-én délután fél 4 órakor temetik a Szent István-utca 2. sz. házból.

— A rendőrség államsegélye. Az államsegély felosztási tervét nem hagyta jóvá a közgyűlés. Kiadták a javaslatot a szervező bizottságnak. Ajándékot kapott a város, kizárólag a rendőrség fejlesztésére. Évtizedes bajokat lehetne a segélyből orvosolni, de nem az történt, a hajók maradjanak továbbra is bajok. A közúti közlekedés ezer veszélyével továbbra is veszélyesebb a járó-kelők testi épségét, a külvárosok maradjanak továbbra is rendőr nélkül, ne lássa az ajándékos állam, hogy sürgős szükségünk van a segélyre, melyet már 1915-ben fel is kellett volna használni, ne síessünk vele, tartanak be a kirobbant régi út, adunk ki a tervet a szervező bizottságnak. Eddig rendben is lenne a dolog. De mit szól a kormány, ha a segély jóindulatát azzal hálálja meg a város, hogy a kormányrendelettel — amely a rendőrség fejlesztésére kiutalt államsegély sürgős felhasználását rendeli — a leghatározottabban ellentétben már a felosztási tervet elkészítésével is annyira késlekedett, hogy az 1915. év, melyben az államsegélyt fel kellett volna használni, a tervet elkészítésére sem volt elégséges. Más város régen megkapta a miniszteri jóváhagyást is az államsegély felosztásához, nálunk a tervet a szervező bizottság csak ezután fogja tárgyalni. Könnyen megtörténhet, hogy a belügyi kormány az 1915. évről kiutalt, de az ez évben fel nem használt segély visszatérítésére kötelezi a várost. A Kasandrák szerepe hálátlan szerep, nem ránkérhet akarunk festeni, csak a város érdekeit képviseljük akkor, midőn a visszavonható és eddig fel nem használt 22000 koronát a városnak megakartuk menteni. Ha már a hiba tárgy ismerete hiányában el lett követve és a tanács javaslata ellenére a közgyűlés nem tárgyalta a javaslatot közérdekből, sürgős intézkedésre lenne szükség, hogy a szervező bizottság mielőbb összehívassék és a javaslat még e hónapban a törvényhatósági bizottság elé jusson és ez évben jóváhagyás vésett a miniszteriumhoz felterjesztve legyen, nehogy a város közönsége az államsegélytől elesse.

— Az egyeztetési eljárás bevezetése. Kereskedői körökben igen nagy fontosságot tulajdonítanak az egyeztetési eljárás rendszeresítésének. Az igazságügyminiszterium ebben az irányban hosszabb ideje folytatott tárgyalásokat egyfelől az osztrák társmiszteriummal, amelyvel az Ausztriában bevált alapelveket és eljárási módokat beszélt meg, másrészt a hazai szakkörökkel, a melyek egyre jobban sürgették a reformot. Most végre — illetékes értesülésünk szerint — elkészült az erre vonatkozó rendelet, amely a hivatalos lap holnapi számában fog napvilágot látni. A rendelet sok tekintetben az osztrák mintát fogadta el irányítónak.

— Nagyvárad város villamostelepe. A Pöbhus villamos vállalatok r.-t. ajánlatot tett Nagyvárad városnak a városi villamostelep bőrvételére, a földtelek konkretizálása nélkül azzal, hogy ha a város a könyvekbe és üzemvitelbe betekintést enged a társaságnak, a legmesszebbmenő előzékenységre kész. A városnak különben ajánlatot tett a Ganz-féle villamossági r.-t. és a Vasuti forgalmi r.-t. nevében. A város vezető köreiben erős áramlat van a hérbeadás mellett, mert a házi kezelés körül kellemetlen tapasztalatok vannak.

— Pénzügyi egyesületek fuziója. A Magyar Pénzügyi Egyesületek Országos Szövetségének igazgatósága és választmánya november 21-én ülést tart, amely a Központ ügyén kívül egy, a vidéki pénzügyi egyesületeket igen közelről érdeklő kérdést is fog tárgyalni. Az ülésre szóló meghívóban Mándy Lajos, a Szövetség elnöke, erre vonatkozólag a következőket mondja: A Pénzügyi egyesületek országos egyesülése az irányban tett ráunk kezdeményező lépéseket, hogy a pénzügyi egyesületek két érdekképviselete egymással fuzionáljon. Az egyesülésnek ezen kezdeményező lépése folytán folytattam előzetes tár-

gyalásokat és az ebből kialakult nézetet, valamint az egész kérdést hivatalosan november 21-én tartandó ülésünkön kívánom megtárgyalni. Újból hangsúlyozom a fent körülírt két ügy (központ és fuzió) rendkívüli fontosságát, amelyek kötelességünknek teszik azt, hogy a pénzügyi egyesületek szempontjából azokkal tárgyalgasson és behatóan foglalkozzunk.

— A theologus. (Az Uránia szenzációs bemutatója) Kienzl híres operája A Bibliás ember nyomán készült a színház mai bemutatása, alapeszméje gyanánt az a bibliai tétel szolgál, hogy a földön ártatlanul szenvedők, a menyélt üdvözülést kapják osztályrészül. A theologus voltaképpen apostol, egy ősz, törődött ember, aki koldulva járja keresztül a falvakat és almitzenát kér. Életének estéjén az Imádságon könyvben keres vigasztalást, melyet megnyasszonya husz évvel ezelőtt adott neki. Ő az őcsese versengtek ugyanegy leányért. Ő volt a diadalmas és őcsese szörnyű bosszút állott rajta. Róitönbe jutott, a leány pedig kétségbeesésében öngyilkos lesz. Husz év múlva a két fivér viszontlátja egymást, a fiatalabb halálos ágyán fekszik és hűbocsánatért könyörög. — Megtérés, a legszenzációsabb Schildkraut-tilm az Uránia legközelebbi slágera. 5

Minden magyar ember adjon kölcsönt, ha a haza kér!

TARKASÁGOK.

(Cabajlik ur indokai.) Annak bizonyítására, hogy még a legszolidabab üzletembert is megtántorította és elszédítette a drágaság ürdöge, mondotta el egy aradi uri ember a következő párbeszédet, amelynek fültauja volt egy füzerezésben.

— De az isten is megáldja, Cabajlik ur, hiszen a múlt héten még hat huszért adta a vajjat, hogy csaphatta fel így egyszerűen 8.40-re, a mikor maga dioskedett el vele, hogy miusezt van a Feketeházy-majjossal, hogy Szent György napig 4.60-al kapja a vajjat?

Cabajlik füzerezés ur előbb belelehelt a markába téli szokása szerint, aztán mosolyogva így szólt:

— Hát kérem, tetezik tudni . . . egyszerű ember megy egy rengeteg erdőben, amikor jagatás fűti meg a füleit . . . közeledik a hang felé, hát látja, hogy egy urinó oda van erősen kötözve egy fához, alól is, felül is és már szinte elhalóan azt rebegi, hogy öt rablók támadták meg, kirabolták, de ez még mind semmi, a legborzasztóbb, hogy . . . hogy . . . erőszakot követtek el ellene, kéri most már az arra vetődött embert, hogy segítsen reitendő helyzetén.

Az emberünk előbb mélyen meg van hatva és döbbenve, de aztán igen biztatónak találván az ingerlő helyzetet kérdi a nőtől, hogy csakugyan olyan erősen van megkötözve.

Mire ez igenlően felel, akkor . . . nos, akkor az emberünk, — hogy is mondjam csak? — szintén — visszaült a helyzettel.

Egy üveg mézet vásároltam egy másik Cabajlik urnál, amelyért előbb 1 korona 20 fillért fizettem és most 2 korona 10 fillért kért érte a boltos.

— Hogy lehet ez, — kérdelem, — hiszen, ha a katonaság sok mindent elfoggyaszt is, fogadok, hogy a lépes vagy csurgatott mézből nem került a kérészárókba egy fél mázsányi se.

— Hja kérem . . . a munkáviszonyok.

Faluhelyen történt.

Egyre, szomszédasszony, halja, de csak kényesen lépdél ez a maga gunárja.

— Nem is csende galambom, elkapják a helybéli izraeliták, akik minden nap egy-egy koronával többet ígérnek érte.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Ki az a nagy legény? Benke Pál és ifjú Dani János nagyiratosi legények 1915. június hatodikán a nagyiratosi Andrejkovics féle korosmában többed magukkal mutatottak. A szentében esalatt Oroszkó József nagyiratosi legény sörözött. A jókedvű korosmai társaság egyszerre elkendte énekelt „Csebozár, csebozár, Csezkó mit ugrál”, mire Csezkó is bement a szobába a Benke előtt megállt. Benke megkérdezte tőle:

— Mit nézel?

— Csak azt — válaszolta Csezkó — hogy ki az a nagy legény!

A megindult szóváltásból verekedés fejlődött, amelynek során Benke és ifjú Dani János sörösüvegekkel agyonverték Csezkót. Mindkét legény szándékos emberölés büntetével vádolva állott ma az aradi törvényszék, mint esküdtbírótság előtt. Ma a tanuhallgatások folytak, ítélethozatalra holnap kerül a sor.

TANÜGY.

(=) Polgári iskolai magánvizsgálat. Az újszantannai állami polgári finiskolában december hó végén leendő magánvizsgálat iránti kérvényeket legkésőbb a hó 20 ig kell benyújtani az intézet igazgatójánál. Az igazgatóság.

KOZGAZDASÁG ÉS KOZLEKEDÉS.

Kimutatás

Az Aradi polgári takarékpénztár részvénytársaság zálogleveleiről
(az 1876. évi XXXVI. t.-c. 29. §-a értelmében.)

Az 1915. évi október hó 31-iki állomány szerint kitesz:

Az intézet forgalomban levő zálogleveleinek összege . . . K. 5,748.700.—

A záloglevelek biztosítására szolgáló kölcsönök összege K. 5,850.108.17

Az ingatlanok értéke, melyek alapján a kölcsönök engedélyeztettek K. 17,839.800.00

A záloglevelek külön biztosítására szolgál ezen felül a takarékpénztár tulajdonát képező záloglevél-biztosítéki alap, mely a következő értékekben van elhelyezve:

557.500 K. a. é. 4%-os magyar koronajáradék á 76.— . . . K. 428.700.—

Kelt Aradon, 1915. évi november 12.

Aradi Polgári Takarékpénztár Részvénytársaság

4436

Igazgatósága.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Péntek, 1915. évi november 12-én:

B: Bórisz.

B: Bórisz.

Tatárjárás.

Operetta 3 felvonásban.

Kezdete este 7,30 órákor.

Felelős szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.*

APOLLO

SZÍNHÁZ.

November 12., 13., 14-én,
pénteken, szombaton és
vasárnap

A Nordisk Films Comp. páratlan
szenzációs ujdonsága:

**Waldemár
Psylander**
felleptével:

**Akik kétszer
halnak meg**

Félix Satten „Auferstehung“ című
szatirikus színműve nyomán 3 fel-
vonásban.

Az előadások hétköznapokon 5,
7 és 9 órákor, vasárnap 3, 1/2, 5,
6, 1/2, 8 és 9 órákor kezdődnek és

nem folytatólagosak.

4817

Óriási

bajok vannak most a bádogdobozok körül a nagy fémbiány miatt úgy, hogy gyáramban több ízben üzemzavar fordult elő, mert nem tudtam a sokféle nagyságu bádogdobozokat beszerezni. Mély tisztelettel kérem tehát a t. fogyasztó közönséget, hogy bevásárlásainál legyen szives csak az óriási

FEDÁK

cipőkrémét kérni, hogy a szükséges dobozok készítése egyöntetű legyen, mert csak így lesz módomban tisztelt vevőim óriási szükségletét, dacára a súlyos viszonyoknak kielégíteni.

Az óriási Fedák-

cipőkrém

ma már nélkülözhetetlenné vált minden háztartásban, mert Háziasszonyaink meggyőződtek arról, hogy ezen kipróbált, jó cipőkrém az összes gyártmányokat felülmúlja.

Az Oriási Fedák cipőkrém a nyers anyagok folytonos emelkedése folytán

**40 filléres
árban**

kerül forgalomba, mert sikerült nagyobb mennyiségű, elsőrendű minőségű nyersanyagot beszerezni és így a háboru előtti kitünő minőségben

**mindenütt !!
kapható !!**

5097

Vadász Zsigmond

vegyészeti gyára

Budapest, VI., ker. Lehel-utca 29. szám.

Képviselve: Szemző Armin áruügynöksége által Arad. Telefon 592.

Cognac,
Likörök,
Szilvórium,
Törkölypálinka,
Tea és Rum
jutányos áron kaphatók:
Körösvölgyi Pálinkakaraktár,
Lloyd-palota. 859

Ajánlok:
rum,
törköly,
szilvórium
és mindennemű
likörök
előállításához legfinomabb

essentiát,
elsőrendű gyártmányt,
kgr.-monként **K 8.00-ért.**
Kalmár Endre
Arad, Asztalos Sándor-u. 5.
670. Megyei telefon 670.

Legnagyobb
fűtőanyag
megtakarítás!

A városi mérnöki hivatalban ki-
próbált
kettős fűtőkályhák
és kettős füstcsövekkel
érhető el.

Megállapítottam ugyanis, hogy ezen
kályhák és füstcsövek használatá-
nál a fűtőanyag fele megtakarítható.

Patent

Kettős füstcsövek állandóan rak-
táron vannak és igen olcsók. —
2. sz. (kis szobára) 8 korona.
3. sz. 9 korona. 6. sz. 20 korona.
Egyedül 111

Hönig Ottó
M. kir. szabadalmazott
szivattyú készítőnél
Arad, Rákóczi-utca 27.

Tek. Hönig Ottó urnak, Arad.
A kettős „Patent” füstcső igen
jó, mert kevés fával sok meleget
ad Mindenkinek ajánlhatom. Tisz-
telettel Krisán Péterné.

Patent kutszivattyúk.
Patent borszivattyúk.
Patent tűzifecskendők.

26116—1915. kh.

Hirdetmény.

Egy előfordult veszteségi eset
következtében elrendelem, hogy
Arad város területén lévő összes
kutyák f. évi november hó 11-től szá-
mitott 40 napig állandóan kötve
tartassanak, vagy pedig harapás
elleni biztos szájkosárral ellátva
pórázon vezettessenek.

Figyelmeztetem a közönséget,
hogy miután az állategészségügy-
ről szóló 1898. évi VII. t. c. vég-
rehajtása tárgyában a nagy-
sága m. kir. földművelési
rium által 40 000—1888. sz. kiadott
kiadott rendelet 188. §-a szerint
ezen rendelet érvényének tartama

alatt mindazon kutyák, a melyek
szájkosár nélkül, vagy szájkosárral,
de póráz nélkül szabadon járnak,
a pecérek által elfogatnak és
elfogatásuk után azonnal ki fog-
nak irtatni, tulajdonosuk ellen pe-
dig a kihágási eljárást elrendelem.
A rendőrkapitányi hivatal mint
I. fokú állategészségügyi hatóságtól
Aradon, 1915. november hó 11.

Greén Nándor,
főkapitány.

Használt ólom
megvételre kerestetik.

1675—915. sz.

A béli körjegyzőségtől.

Arverési hirdetmény.

Bél közönsége tulajdonát képező vámjog, illetve helypénz-
szedési jog 1916. évi január hó 1-től 1918. évi december hó
31-ig terjedő 3 évre Béi községben, a béli körjegyzői irodában
folyó évi december hó 1-én d. u. 3 órakor nyilvánosan árveré-
sen haszonbérbe adatik. Árverési feltételek a béli körjegyzői iro-
dában a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Utó és zárt aján-
lat nem fogadtatik el. Árveréskor bánatpénzzül 240 korona
teendő le.

Bél (Biharvármegye) 1915. november hó 8-án.

4438

Előljáróság.

Pályázati hirdetmény.

Ottlaka nagyközség jegyzőségénél egy jóírású, fiatal nőt-
len, jegyzői pályára készülő érettségizett egyén mint gyakornok
avagy a teendőben jártas irnok azonnali belépéssel alkal-
mazást nyer.

Javadalma: 100 kor. havi fizetés, butorozott szoba, fűtés
és világítással.

Megjegyzem, hogy ezen állásra irodai gyakorlattal bíró
nők is pályázhatnak.

Ottlaka, 1915. november 10.

4437

Péczy Lajos
aljegyző.

A szépségápolás titka a használandó
szépitőszerek helyes megválasz-
tása! Ime ez az oka miért oly kedvelt

Rozsnyay Serail arckenőcse
Rozsnyay Serail krémje.

Mindkettő kipróbált jó hatású készit-
mény. 1 tégely kenőcs 1 korona 40 fillér.
1 tégely krém 1 korona.

Szines areporok!!!

Próbadoboz 50 fillér! Kék, zöld, lila,
testszin, sárga, barna Szinházi vagy este
kávéházi világításnál osodás hatású.

Kapható:

1845

**Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.**

DEAFF

varrógépek

műhímszésre és ipari cé-
lokra, utolérhetetlen tartóssá-
guk, könnyű, zajtalan járás.

Waffenrad kerékpárok, Iró-
angyal védjegyes és Colum-
bia gramophonok, legújabb
felvételű Király Ernő lemezek
kizárólag

Hammer Vilmos

műszerésznél kaphatók
Arad, Szabadság-tér 5—6.
Telefon szám 96. 4007

Eladó

juhőrök,
kész ujassubák,
bárány gallér bőrök,
sapka béis bőrök

Grosz Lajosnál,

Boros Beni-tér 14. sz. 4004

Üzletünket

november havában
Andrássy-tér 22. sz.

a megyeházzal szemben

helyezük át.

8401

Cipő Tözsde.

Költözködők

figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez 401

Kalmár József
villanszerelési vállalata
Arad, Setaac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Apró hirdetések.

HÁZASSÁG.

34 éves

r. kath. ösvegy s minden tekintetben kifogástalannak ismert, 2000 kor. f. x. fizetéssel bíró vidéki állami tisztviselő, aki katona volt ugyan, de állásánál fogva fel van mentve, — vallásra való tekintet nélkül, némi hozománnyal rendelkező, szolid igényű nővel házasságra lépne. Teljes információt tartalmazó levelet arcképpel kérek „Jó férj” cím alatt a kiadóhivatalba. 4481

LEVELEZÉS.

„Kis Angol.”

Színházbani viszonylatást kellemesen élveztem. Már tud magyarul? Szeretnék magácskával személyesen megismerkedni. Könnyen megteheti; ismételle meg sikerült csinijét. 4443

ELLÁTÁS.

Hivatalnoknő

1sr. családná, teljes ellátást keres Bővebbet: Aradi fűrészgár részv. társaságnál. 4420

ÜZLETEK.

2 üzlethelyiség

lakással esetleg annélkül, József főherceg-ut 7 sz. alatt kiadó. Értékesíteni lehet. Pöltenberg-u. 17. 4488

ALKALMAZÁST KERES.

Tisztességes

fiatal leány mindenek ajánkozik két esetleg 3 tagú kereszény urt családnak. Cim Perényi-utca 6. (Veszprém ház.) 4482

ALKALMAZÁST NYER.

Keresünk

azonnali belépésre egy izraelita pénztáros kisasszonyt ki románul is beszél Taussig O. és Tsa Kápolnás. 4480

Egy német kisasszony

ki magyarul tud, a varráshoz és egyéb házi teendőkhöz is ért, 2 gyermek mellé vidékre kerestetik. Közelebbi cím a kiadóhivatalban. 4442

Ovdékképes.

tisztességes, megbízható és józan-életű hivatalnok, ki egyben pénzbeszedő, azonnal alkalmazást nyer. Cim a kiadóhivatalban. 8446

Idősebb

egyszerű asszony mindenek cselednek kerestetik. Cim áll. isk., Arad Gáj. 4414

Keresek

egy ügyes megbízható fiatal leányt, 2-3 éves gyermek mellé. Cim a kiadóhivatalban. 4419

Keresek

azonnali belépésre egy első segédet, aki a fűszer és vegyeskereskedésben járatos. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok Goldberger G., Marosborsa küldendők. 4400

LAKÁST KERESNEK.

Egy elegánsan

butorozott szobát különbejárattal, azonnalra keresek. Cimeket a kiadóhivatalba kérek. 4441

Egy osinos butorozott szobát villanyvilágítással, december 1-re keres distingvált urinó. Cimeket az ár megjelölésével, a kiadóhivatalba kér. 4418

KIADÓ LAKÁS.

Modernül butorozott

2 szoba, konyha, fürdőszoba, gáz- és villanyvilágítással kiadó, Erzsébet királyné-körút 5. Bővebbet Stojkovits fényképésznél, Szabadság-tér. 4444

Azonnal kiadó

Petőfi-utca 6. Erzsébet-körúti részen I. e. ajtó. 8. két egymásbanyiló különbejárattal butorozott utcai szoba. 4445

Egy utcai

és két udvari szoba, azonnal kiadó. József főherceg-ut 22. földszint ajtó IV. 4405

1, esetleg 2

elegánsan butorozott szoba Dezső-utca 4/c. szám alatt kiadó. 4425

Andrássy-tér 8. sz.

alatt egy I. emeleti utcai lakás, mely kiadandó, vagy üzleti célra igen alkalmas, azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Modern

négyszoba, előszobából álló parkettázott földszinti lakás (egyik utcai szobába lépcsőházból külön bejárat) villany, gázberendezéssel, Török I.-u. 1/b. új házában november 1-ére kiadó. 2647

2 szobás

udvari lakások Andrássy-tér 8. sz. alatt azonnalra kiadók. Bővebbet a házmesternél.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó:

5¹/₂ lóerjű vill. motor, Vacuum szivattyú, Meldinger kályha és erős üstház. Cim a kiadóhivatalban. 4440

Őszi Divat Album

1000 ábrával kor. 2-40 Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Sárga bagaria,

lack, valamint az összes divatos betétes cipék tisztításához a legjobb szer az „Eos Cream” kapható Aradon kizárólag a Cipő Tözsdeben. 8405

Eladó

egy pár teljesen új igen finom magyar szerszám ezüst verettel, két garnitúra dus sallanggal. Cim a kiadóhivatalban. 4978

Komlópar

kis és nagy mennyiségben kapható Gavilovits Mihály list kereskedésében Battyány. 4408

Lekvar,

dtó, egy-egy fél waggon, eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4412

KÜLÖNFÉLE

Társulások

5000 koronával és közreműködéssel üzlethez vagy vállalathoz, megfelelő haszonrészesezésben. Leveleket a kiadóhivatalba, „Társ 5000” jellegre kérek. 4489

Pk. 914/86—1915. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az aradi kir. járásbírósság 1915. Pk. 914/86 számú végzése által Kurticsán Györgyné aradi lakos végrehajtó javára Kurticsán György, Kurticsán István és Kurticsán Istvánné ellen 456 kor. tőke és járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bírósági lefoglalt és 710 koronára becsült fejős tehén, üsző borjúk és paripa lókból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a helyszínén vagyis Aradon, Illés-utca 88. sz. házában leendő eszközésére 1915 november hó 20-ik napjának délután 2¹/₂ órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet legőrnök becsáron alul is eladtni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cikk 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Aradon, 1915. november hó 5. napján.

Török Dénes,

bír. végrehajtó.

4446

Aranyat

Ezüstöt

legmagasabb áron vesz, vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

órás és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér. Telefon 944.

789—1915. g. sz.

Arlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi hivatalok részére 1916. évben szükséges nyomtatványok szállítása iránt folyó évi november hó 29-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Bánatpénzül leteendő 400 korona készpénzben, vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen csak írásbeli ajánlatokkal lehet részt venni.

Az írásbeli ajánlatok lezártan az árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánatpénznek a városi pénztárnál történt befizetését igazoló lejtéjegy mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székeének 1915. évi november hó 10-én tartott üléséből.

A gazdasági széke.

Szappan, Gyertya, Gyufa, Gépfaggyu, Gépolajok, Kocsikenőcs, Zsiradékárak és Petroleum

nagy raklára

Hubert József

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz.

Alföldi Első Gazdasági Vasut
Részvénytársaság.

Hirdetmény.

Az Alföldi Első Gazdasági Vasut Részvénytársaság közgyűlése a társulati alapszabályokban biztosított joga alapján 5%-os elsőbbségi részvények kibocsájtását határozta el.

Felhívtnak a részvénytársaság részvényesei, hogy amennyiben a kibocsájtandó elsőbbségi részvényekre, a jelenleg birtokukban lévő részvények arányában igényt tartanak, — ezen jogukat gyakorlandó — azt az alulírott részvénytársaság igazgatóságánál, az átvenni kívánt részvények mennyiségének darabszám szerinti megjelölése mellett, 1915. évi december hó 15. napjáig jelentésük be, mert ezen határidőn túl az idevonatkozó jog már többé nem gyakorolható.

Arad, 1915. évi november hó 10-én.

Alföldi Első Gazdasági Vasut
Részvénytársaság.

4436